

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra asijských studií

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Titulky japonských novinových portálů

Headlines on Japanese news websites

OLOMOUC 2018 Jana Chvátalová

Vedoucí diplomové práce: Mgr. Halina Zawiszová

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré použité
prameny a literaturu.

V Olomouci dne..... Podpis.....

Anotace

Jméno autora: Jana Chvátalová

Fakulta, katedra: Filozofická fakulta, Katedra asijských studií

Název práce: Titulky japonských novinových portálů

Vedoucí bakalářské diplomové práce: Mgr. Halina Zawiszová

Počet stran: 62

Počet znaků s mezerami: 113 250 (bez příloh)

Počet titulů použité literatury: 38

Klíčová slova: novinové titulky, publicistický styl, japonské noviny, internetová žurnalistika

Tato práce se zabývá titulky japonských novinových portálů. Jejím cílem je představit jejich základní charakteristické znaky. První část práce krátce shrnuje historii i současnost japonské žurnalistiky, dále také specifika publicistického stylu a novinových titulků. Druhá část práce je založena na analýze konkrétních titulků sebraných z internetových portálů pěti vybraných japonských deníků. Z ní vyplynulo, že na charakteristické podobě sebraných titulků se podílí použití zejména interpunkčních znamének, mezer, zkratek a elipsy. Jednotlivé podkapitoly se potom zabývají jejich konkrétními případy, které jsou demonstrovány na titulech ze zkoumaného vzorku.

Ráda bych poděkovala Mgr. Halině Zawiszové za čas, který věnovala mé práci, za cenné připomínky a odborné vedení mé práce.

Obsah

Seznam tabulek	6
Ediční poznámka.....	7
Úvod	8
1. Japonská žurnalistika	9
1.1 Počátky žurnalistiky v Japonsku	9
1.2 Japonská žurnalistika v současnosti	10
2. Publicistický styl	13
3. Novinové titulky.....	16
3.1 Hlavní funkce titulků.....	16
3.2 Titulky bulvárních deníků	19
3.3 Internetová žurnalistika a její titulky.....	20
4. Výzkum.....	22
4.1 Metoda výzkumu a data	22
4.2 Výsledky výzkumu.....	24
4.2.1 Interpunkční znaménka a mezery.....	24
4.2.2 Zkratky	42
4.2.3 Elipsa.....	50
Závěr	57
Resumé	59
Seznam použité literatury	60
Seznam příloh	63
Seznam sebraných titulků	64

Seznam tabulek

Tabulka 1: Četnost titulků obsahujících trojtečku	25
Tabulka 2: Četnost titulků obsahujících mezeru	27
Tabulka 3: Četnost titulků obsahujících čárku	29
Tabulka 4: Četnost titulků obsahujících středovou tečku	33
Tabulka 5: Četnost titulků obsahujících japonské uvozovky	35
Tabulka 6: Četnost titulků obsahujících anglické uvozovky	38
Tabulka 7: Četnost titulků obsahujících zkratky v latince	46

Ediční poznámka

Pro přepis japonských slov v textu je v této práci použita česká transkripce. Při jejich první zmínce je za českým přepisem v závorce uvedeno původní znění japonským písmem. Japonská osobní jména jsou uváděna v pořadí jméno–příjmení. Kurzívou jsou psána japonská slova v transkripci a anglická slova. Výjimkou jsou výrazy zavedené v japanologii. Pojem „slovo“ je v této práci použit pro označení jednoho i více slov, která se používají v ustáleném spojení. Termín „katakanová slova“ je použit pro označení slov přejatých do japonštiny z evropských jazyků. Výraz „znak“ je v této práci použit pro označení jednotky v rámci délky textu. Na internetové stránky v textu odkazují pomocí www–číslo a jejich seznam uvádím v Seznamu použité literatury. Jednotlivé příklady titulků ve většině případů nebyly překládány, ale byl k nim doplněn volný překlad v rámci textu. Veškeré překlady byly provedeny autorkou.

Úvod

Největší současné japonské deníky existují už přes sto let a patří mezi noviny s největším nákladem po celém světě. Titulky v nich, stejně jako ve všech novinách, hrají důležitou roli v upoutání pozornosti čtenáře a jeho rozhodování, jaké noviny a jaký článek v nich si přečte. Jsou to zvláštní textové útvary publicistického stylu, které mají četná specifika. Uplatňují se v nich pravidla japonské gramatiky, která jsou ale využívána kreativním způsobem za účelem plnit základní funkce titulku. Titulky japonských novin jsou záležitostí, se kterou přijde student japonštiny většinou do styku jen minimálně. I když člověk tento jazyk ovládá na dobré úrovni, nezaručuje to porozumění titulkům při jeho prvním setkání s nimi.

V češtině byla napsána řada prací o titulcích novin českých i novin v jiných jazycích. O těch japonských se ale v dostupných zdrojích žádná neobjevuje. Tato práce se zabývá titulky internetových portálů seriálních a bulvárních japonských deníků. Klade si za cíl na základě jejich analýzy představit specifika těchto titulků, tak aby si student japonštiny uměl udělat základní představu o tom, jak japonské novinové titulky fungují. Výstupem ale nemá být celkový návod k jejich porozumění. K tomu by bylo zapotřebí rozsáhlejšího a dlouhodobějšího výzkumu.

První část práce sestává ze tří kapitol. V první kapitole si pro uvedení do kontextu krátce popíšeme, jak se japonská žurnalistika vyvíjela od svého počátku a jaký význam má v současné době. V druhé kapitole si vymežíme publicistický styl, jehož produktem novinový titulek je. Jaké by titulek měl mít funkce a jak by se měly podle odborníků projevat, si objasníme v kapitole třetí. Na konci této kapitoly krátce shrneme, čím jsou typické titulky bulvárních deníků a čím se vyznačuje internetová žurnalistika a její titulky.

Druhá a zároveň stěžejní část této práce je tvořena jednou kapitolou, která vychází z analýzy nasbíraného vzorku titulků vybraných japonských novinových portálů. V první podkapitole jsou představena data, metoda jejich sběru, jejich analýzy a dalšího zpracování. Dále následuje nejrozsáhlejší část této práce, která obsahuje výsledky analýzy. Je rozdělena na tři části podle prostředků, jejichž použití se výraznou měrou projevuje na podobě titulků ve zkoumaném vzorku. Každá část potom obsahuje popis použití daného prostředku ve zkoumaných titulcích, což je uváděno na konkrétních příkladech. V závěru jsou shrnuty poznatky z jednotlivých částí výzkumu a celkové zhodnocení zkoumaného vzorku titulků.

1. Japonská žurnalistika

Obyvatelé Japonska jsou často popisováni jako vášniví čtenáři (Foreign Press Center, 1977, s. 4, 11; Valaskivi, 2007, s. 14). Zajišťují tak japonským novinám stabilní a pravidelný odběr. Podle agentury Kyodo Press mají tištěné noviny i v současné době moderních technologií v Japonsku obrovský vliv na názory veřejnosti a jejich důvěryhodnost je málokdy zpochybňována (www1). Kromě toho se Japonsko již několik desetiletí řadí mezi země s nejlépe vyvinutými médii na světě (Clausen, 2003, s. 28; srov. také např. Foreign Press Center, 1977, s. 4). O tom, jak se žurnalistika v Japonsku vyvíjela od svého vzniku po současnost, pojednává tato kapitola.

1.1 Počátky žurnalistiky v Japonsku

Noviny se v Japonsku vydávají už více než 150 let. První noviny začal v Japonsku vydávat roku 1862 Tokugawský šógunát.¹ Jmenovaly se *Batabia šinbun* (バタバア新聞).² Prvotní velký rozmach tisku zaznamenalo Japonsko až o pár let později, a to po restauraci Meidži (明治)³ v roce 1869. První noviny vydávané každý den se nazývaly *Jokohama mainiči šinbun* (横浜毎日新聞)⁴ a existovaly od roku 1871 do roku 1940. Rok po nich začaly v Tokiu vycházet *Tókjó ničiniči šinbun* (東京日日新聞), předchůdce dnes známých *Mainiči šinbun* (毎日新聞). Jelikož většina novin byla v té době vydávána v klasické čínštině (*kanbun*, 漢文), byly dostupné jen čtenářům vyšších vrstev, do kterých se řadili například intelektuálové a bývalí samurajové. Mezi první noviny, které rozšířily svůj okruh čtenářů na širokou veřejnost, patřily *Jomiuri šinbun* (読売新聞) (od 1874 se sídlem v Tokiu) a *Asahi šinbun* (朝日新聞) (od 1879 se sídlem v Ósace). (Foreign Press Center, 1977, s. 5)

Po vzniku politických stran na konci 19. století začaly všechny noviny spolupracovat s některou z nich. Ve velkém počtu se začaly objevovat také protivládní noviny. Až s nástupem kapitalismu na přelomu 19. a 20. století se stal tisk v Japonsku samostatným odvětvím průmyslu, nezávislým na politických stranách a vlivných

---

¹ Jednalo se o státní zřízení v Japonsku, v jehož čele stát šógun v období od roku 1603 do roku 1867.

² Tyto noviny obsahovaly některé vybrané části indonéských novin přeložené do japonštiny.

³ Jedná se o období několika reforem japonského státu na konci období Tokugawského šógunátu.

⁴ S dnešními *Mainiči šinbun* neměly nic společného.

osobách. V té době zároveň rostl náklad novin, zlepšovala se technika tisku a narůstal celkový vliv novin na společnost. (Foreign Press Center, 1977, s. 5–6)

Roku 1923 zasáhlo oblast Kantó⁵ jedno z nejničivějších zemětřesení 20. století. Většina hlavního města Tokia tak byla zničena. Z Ósaky řízené noviny *Asahi šinbun* a *Mainiči šinbun* proto využily své pozice a jejich vliv rostl, zatímco *Jomiuri šinbun* s centrem v Tokiu se vzpamatovávaly z katastrofy (Foreign Press Center, 1977, s. 6).

Po vypuknutí války s Čínou roku 1937 získala armádní a námořní ministerstva kontrolu nad tím, jaké zprávy budou a jaké nebudou zveřejněny. To mělo za následek neustálé ubývání počtu stran novin, až měly nakonec mnohdy jen jeden nebo dva listy. Dalším důvodem byl také nedostatek novinového papíru během války. Cenzura přetrvávala až do konce druhé světové války. V té době však byla nahrazena cenzurou okupační.⁶ (Foreign Press Center, 1977, s. 6–7)

Japonsko se stalo nezávislou zemí až po podepsání (1951) a nabytí platnosti (1952) mírové smlouvy v San Franciscu. Demokracie i ekonomika se začaly rychle rozvíjet a stejně tak rostla i produkce novin (Clausen, 2003, s. 139; Foreign Press Center, 1977, s. 7; Japan Echo, 1989, s. 108). Ty největší noviny a tiskové agentury rozšiřovaly své zahraniční sítě a sílila konkurence mezi nimi (Clausen, 2003, s. 139; Foreign Press Center, 1977, s. 7). Ekonomický růst doprovázela rovněž vlna technologického rozvoje. To se projevilo i na produkci novin v celém Japonsku. V 70. letech se výrazně modernizovala technologie tisku, zaváděly se počítače a postupně došlo k úplné automatizaci. Zároveň také rostla populace a spolu s ní i počet výtisků novin (Foreign Press Center, 1977, s. 7).

Roku 1973 se prudký růst opět zpomalil v reakci na ropné šoky. Pro některé noviny toto období dokonce znamenalo zánik (Foreign Press Center, 1977, s. 7). Ty největší novinové společnosti ale všechna těžká období překonaly a dodnes zastávají významné místo na mediálním trhu v Japonsku i ve světě. Jak si stojí japonská žurnalistika v posledních letech a v současnosti, blíže popisuje následující podkapitola.

1.2 Japonská žurnalistika v současnosti

V posledních letech roste popularita internetových médií a není tomu jinak ani v Japonsku. Agentura Kyodo na svých webových stránkách uvádí, že kvůli rozmachu

---

⁵ Jedná se o oblast na východě centrální části japonského ostrova Honšú.

⁶ Okupace Japonska Spojenými státy probíhala od roku 1945 do roku 1952.

chytrých zařízení, jako jsou smartphony či tablety, celkový náklad novin za posledních 10 let klesl o více než 6 milionů (www1).

I přes rozmach těchto médií mají v Japonsku, na rozdíl od většiny vyspělých zemí, tradiční média jako tištěné noviny, časopisy nebo televize stále převažující vliv oproti médiím na internetu, jak uvádí zmíněná tisková agentura (www1). Často jsou dokonce nejdůležitější zprávy zveřejněny nejprve v tisku a až poté se objevují na internetu (tamtéž). Tištěné noviny v Japonsku tak zůstávají nejpopulárnějším zprostředkovatelem informací i v současné době moderních technologií.

Za největší japonské deníky může být bezesporu považována trojice deníků *Asahi šinbun*, *Jomiuri šinbun* a *Mainiči šinbun*, dohromady často nazývány jako „Velká trojka“ (Krauss, 2000, s. 53). Každý z těchto deníků má historii delší než 130 let a všechny tři dodnes zaujímají významné postavení na japonském i světovém mediálním trhu. Udržují si dokonce pozici novin s největším nákladem na světě. V roce 2000 byl jejich náklad ranního vydání dohromady 22 milionů výtisků za den (Krauss, 2000, s. 53). Deník *Jomiuri šinbun* dosáhl japonského prvenství roku 1977 s rekordním nákladem 7 201 000 výtisků za den a tuto svou vedoucí pozici si drží dodnes (www4). V listopadu roku 2016 náklad ranního vydání tohoto deníku představoval přibližně 9 005 000 výtisků (www5). V současnosti náklad těchto novin setrvává na předních příčkách nad všemi nejen japonskými, ale i světovými deníky, a proto mohou být právem považovány za „největší noviny na světě“ (www2). Dnešní *Mainiči šinbun*, původním názvem *Tókjó ničiniči šinbun*, se vydávají od roku 1872, a jsou proto nejdéle existujícími novinami v Japonsku (Foreign Press Center, 1977, s. 5; www6).⁷

Tyto tři zmíněné japonské deníky se řadí mezi celostátně vydávané noviny, pro něž je charakteristické, že mají vydavatelskou kancelář v každé důležité metropolitní oblasti (Foreign Press Center, 1977, s. 8). Obsahují zprávy z Japonska i ze světa, ale mívají často také několik regionálních vydání, pojednávajících o událostech dané oblasti (Foreign Press Center, 1977, s. 10). Celostátních novin je v Japonsku celkem pět. Spolu s „Velkou trojkou“ mezi ně patří ještě *Nihon keizai šinbun* (日本経済新聞) a *Sankei šinbun* (産経新聞) (Clausen, 2003, s. 115; www1). Celkový denní náklad těchto pěti novin dohromady čítá přes 45 milionů výtisků (www1). Vedle celostátních novin existuje v Japonsku také regionální a místní tisk, jenž není distribuován po celém území, ale jen v konkrétních oblastech (Foreign Press Center, 1977, s. 8).

---

⁷ Dnešní název získaly až po sloučení s novinami *Ósaka mainiči šinbun* (大阪毎日新聞) v roce 1911 (www3).

Japonsko je řazeno mezi země s největším počtem zahraničních reportérů (Clausen, 2003, s. 28). Proto je poměr zahraničních zpráv v japonských novinách značně vysoký (Clausen, 2003, s. 28; Foreign Press Center, 1977, s. 11). Kromě toho celostátní i regionální noviny spolupracují s několika tiskovými agenturami, které jim poskytují informace o širokém rozsahu témat z různých zdrojů z celého světa. První japonská tisková agentura Džidži cúšinša (時事通信社) vznikla roku 1888, ale po dvou letech zanikla. Od té doby působilo v Japonsku několik dalších agentur, které byly ale v roce 1936 v souvislosti s nastupujícím militarismem sjednoceny. Vznikla tak jedna jediná tisková agentura s názvem Dómei cúšinša (同盟通信社). Měla ji pod dohledem vláda ve snaze sjednotit a nasměrovat názory veřejnosti během druhé světové války (Foreign Press Center, 1977, s. 6). Po válce (v listopadu 1945) byla zrušena a její místo nahradily agentury Kyodo News a Džidži Press (Clausen, 2003, s. 139; Foreign Press Center, 1977, s. 7; Japan Echo, 1989, s. 109), které jsou dodnes hlavními soukromými zpravodajskými agenturami v Japonsku. V současné době s agenturou Kyodo News spolupracují *Asahi šinbun* a *Mainiči šinbun*, s agenturou Džidži Press zase *Jomiuri šinbun* a *Sankei šinbun* (Clausen, 2003, s. 116).

V Japonsku také existuje systém novinových klubů, které sdružují novinové společnosti za účelem jejich společných aktivit (Foreign Press Center, 1977, s. 10; Legewie, 2010, s. 5). Každý klub se skládá ze zpravodajských agentur, celostátních i regionálních novinových společností a vysílacích společností, jejichž zástupci se účastní tiskových konferencí, seminářů, interview a mnohých dalších akcí určených výhradně pro členy (Valaskivi, 2007, s. 14). Kvůli tomu je tento systém často kritizován zahraničními médii za shromažďování a nárokování si určitých informací jen pro sebe, a tudíž za omezování přístupu k informacím pro nečleny. Ačkoli novinové kluby v současnosti existují i v jiných zemích, ty japonské mají tradici dlouhou již přes sto let a tvoří základ japonských médií (Foreign Press Center, 1977, s. 10; Legewie, 2010, s. 5).

Pro objasnění kontextu japonských médií jsme se v této kapitole zabývali japonskou žurnalistikou od jejích počátků až do současnosti. Nyní se na média podívejme z obecného hlediska. Konkrétně na specifika textu, který se v nich objevuje.

2. Publicistický styl

Jazyk, jakým noviny, rozhlas nebo televize podávají informace veřejnosti, se liší od jazyka běžné každodenní komunikace. Je upraven podle určitých pravidel, aby měl specifický ráz, plnil určité funkce a tvořil tak styl publicistický. V následujících odstavcích si vysvětlíme konkrétně, o jaký styl jde a čím se vyznačuje.

Publicistický styl je označením funkčního stylu, vyčleněného vedle ostatních funkčních stylů jako je například styl odborný, prostě sdělovací či administrativní (Čechová et al., 2008). Vyvinul se ze stylu prostě sdělovacího a postupně se od něj oddělil. Z časového hlediska, tak jako se umělecký styl začal vyvíjet se vznikem prvních básní a příběhů, publicistický styl vznikl od existence prvních novin (Chloupek, 1986, s. 36). V současné době již ale užití tohoto stylu není omezeno jen na tisk, ale najdeme ho i v jiných médiích, jako je televize, rozhlas či internet (Mistrík, 1985, s. 459). Neznamená to však, že do publicistického stylu náleží všechny projevy zprostředkované těmito médii. Ty totiž často využívají spoustu útvarů jiných stylů i slohových postupů (Bečka, 1973, s. 9; Mistrík, 1985, s. 459).

Podle Mistríka (1985, s. 460) má publicistický styl mnohé společné znaky se stylem naučným. Příkladem může být písemná monologická forma určena v obou případech veřejnosti. V porovnání s naučným stylem má ale ten publicistický mnohem širší skupinu konzumentů. Díky současné úrovni gramotnosti a základního všeobecného vzdělání je jeho cílovou skupinou téměř celá široká veřejnost bez ohledu na společenské postavení nebo věk (Bečka, 1973, s. 7).

Aby byl všemi pochopen, měl by být text publicistického stylu všeobecně srozumitelný. Některá z doporučení při tvorbě textu publicistického stylu jsou následující. Mistrík (1985, s. 460) radí, že na rozdíl od naučného stylu by ten publicistický neměl obsahovat příliš mnoho pojmů a odborných termínů. Podle Bečky (1973, s. 25) v případě, že se jejich užití nelze vyhnout a pochopení slova vyžaduje konkrétnější znalosti v příslušném oboru, mělo by být doplněno vysvětlení. Výrazové prostředky, jako jsou expresivní a obrazná pojmenování, nespisovná slova, archaismy a neologismy, by se měly v publicistickém textu objevovat jen minimálně, třebaže nejsou úplně vyloučeny (tamtéž).

I přes mnohá omezení je slovní zásoba publicistického stylu poměrně bohatá. Podle indexu opakování slov má hned po básních nejpestřejší souhrn slov (Bečka, 1973, s. 13). Tedy pestřejší než beletrie, dramata nebo odborné texty. Je tomu tak díky

širokému záběru obsahu publicistických projevů. Text publicistického stylu by měl totiž postihnout aktuální společenské dění, často navíc na širokém území (Bečka, 1973, s. 13, 25). Proto je poměrně značný i podíl cizích slov. Vyznačuje se také vysokou četností substantiv, číslovek, zkratek, názvů a značek (Mistrík, 1985, s. 461).

Publicistický styl je možné rozdělit na tři žánry, a to žánr zpravodajský, publicistický a beletrizující; poslední zmíněný je však málo častý (Jílek, 2005, s. 94; Shatury, 1999, s. 79).

Ve **zpravodajském žánru** dominuje především funkce informativní, a realizuje se v něm proto sloh informační (Bečka, 1973, s. 9). Zpravodajství, jako jedna z novinářských činností, tak primárně informuje objektivně o faktech a událostech. Obsahuje prvky racionální, nikoli emotivní (Bartošek, 2002, s. 65).

Oproti tomu publicistika, ve které se uplatňuje **žánr publicistický**, má za cíl čtenáře či posluchače přesvědčit a získat si ho. Nezřídka se v ní objevují emotivní prvky jako kritika, ironie či humor. Obsahuje subjektivní hodnocení informací, událostí a faktů (Bartošek, 2002, s. 65). Žánr publicistický má tak zejména přesvědčovací funkci a realizuje se v něm sloh úvahový založený na hodnocení (Bečka, 1973, s. 9). Stručně a jasně řečeno: „Zpravodajské texty informují, publicistické přesvědčují“ (Bartošek, 1996, s. 261).

Vedle hlavní funkce informativní se funkce přesvědčovací jistou měrou projevuje ve všech textech publicistického stylu (Bečka, 1973; Čechová, 2008; Mistrík, 1985 aj.). Publicistický styl tedy své publikum nejen informuje, ale zároveň má vliv na jeho ideologické formování. Ačkoli si toho běžný čtenář nemusí být vědom, projev tohoto stylu má velkou moc, kterou na své konzumenty působí. Ovlivňuje jejich politický postoj, pomáhá formovat jejich kulturní rozhled a přístup k vědeckému a technickému rozvoji (Bečka, 1973, s. 7).

V publicistickém stylu se uplatňují vedle jazykových i jiné prostředky, a to především ty vizuální (Mistrík, 1985, s. 460). Díky nim plní tento styl i funkci estetickou, která je však považována za méně významnou (Jílek, 2005, s. 90; Chloupek, 1986, s. 115 aj.). Mezi další vedlejší funkce se řadí funkce vzdělávací a instruuující (Chloupek, 1986, s. 37).

Široká cílová skupina znamená také množství různých požadavků, kterým se autor textu publicistického stylu snaží vyhovět. Nejen slovní zásoba, ale i náročnost na text i jeho témata se liší (Chloupek, 1986, s. 39). Jedním z hlavních požadavků čtenářů na publicistický styl je aktuálnost (Bečka, 1973, s. 10; Reah, 1998, s. 13). Reah (1998,

s. 13) tvrdí, že texty publicistického stylu se dají označit za pomíjivé, jelikož jejich platnost je mnohdy omezena jen na určitou dobu. Proud nových informací totiž neustále nahrazuje ty stávající. Z toho důvodu často bohužel nemůže být při psaní textů publicistického stylu kladen takový důraz na propracovanost a osobitost slohu. Autor má tak sklon k mechanizaci a stereotypnosti (Bečka, 1973, s. 10). Tento jev bývá také označován jako automatizace textu (Jílek, 2005, s. 17; Srpová, 1998, s. 25). Hlavní funkcí jakéhokoli textu tohoto stylu je však informovat, takže autor svůj úkol splní, i když postupuje podle zavedených principů (Chloupek, 1986, s. 38).

Jak už bylo výše zmíněno, do publicistického stylu se řadí všechny produkty žurnalistiky včetně novinových titulků. Ty tvoří zvláštní typ útvaru publicistického stylu. Projevují se v nich jeho obecné znaky a zároveň znaky vlastní přímo titulkům (Křístek, 1973, s. 230). V následujících kapitolách se na ně zaměříme blíže.

3. Novinové titulky

Podle Mistríka (1985, s. 318) jsou titulky nejexponovanější částí textu. Jsou proto tím prvním, co si člověk přečte, když se podívá na noviny (Reah, 1998, s. 32; Beránková, 1973, s. 102). Každý titulek je v jistém smyslu reklamou na článek (Sodomková, 2015, s. 209). Dosud nezapojeného pozorovatele se snaží nalákat, aby se z něho stal čtenář (Malette, 1991, s. 89). Ten si nikdy nepřečte novinový článek, aniž by si nejprve přečetl jeho titulek (Srpková, 1998, s. 25). Naopak podle výzkumů zhlédnutí titulku většině čtenářů postačí a nemají pak už potřebu číst celý článek (Malette 1991, s. 118; Reah, 1998, s. 14). Jde totiž o zjednodušené shrnutí obsahu novinového článku (Malette, 1991, s. 72; Noguči, 2002, s. 94).

Podle *Příručky pro novináře střední & východní Evropy* jsou titulky „tím nejcitlivějším místem v novinách“ (Malette, 1991, s. 72), a proto by novinář jejich tvoření neměl podceňovat. Pro jejich tvorbu je zapotřebí velkého soustředění (Burns, 2004, s. 140) a perfektního zvládnutí jazyka (Malette, 1991, s. 72). V současnosti bývá titulek už jen velmi zřídka vytvářen autorem samotného článku. V novinových společnostech jsou často zaměstnání publicisté zaměřeni pouze na psaní novinových titulků (Noguči, 2002, s. 101; Reah, 1998, s. 13; Srpková, 1998, s. 25). Podoba titulku tedy závisí právě na nich.

Obsahová i estetická podoba titulku má však svá omezení a „pravidla podřízená požadavkům jazykové ekonomie a komunikačního efektu“ (Srpková, 1998, s. 25). Ta je třeba dodržovat, aby titulek plnil své funkce a správně zapůsobil na čtenáře. Jak by měl „správný“ titulek podle odborníků po jazykové i vizuální stránce vypadat, to si vysvětlíme v následující kapitole.

3.1 Hlavní funkce titulků

Funkce titulků jsou označovány různými názvy a řazeny do rozličných kategorií, které jsou různě provázány. Souhrnně z debat odborníků ale vyplývá, že titulek by měl čtenáře: **upoutat, orientovat, informovat a ovlivňovat**. Na tyto jejich funkce se nyní podíváme blíže.

Schopnost titulku čtenáře **upoutat** je někdy také nazývána jako atrakční (Srpková, 1998, s. 27) nebo poutací funkce (Shatury, 1999, s. 80) a je považována za jednu z jeho nejdůležitějších funkcí (Bartošek, 1996, s. 251; Beránková, 1973, s. 102; Noguči, 2002,

s. 95). Je to funkce specifická pro nadpisy a nápisy všeho druhu (Shatury, 1999, s. 79). Titulky upoutávají nejprve nezáměrnou pozornost svým grafickým ztvárněním a poté působí obsahem sdělení na pozornost záměrnou (Shatury, 1999, s. 79). Dobrý text titulku by měl ve čtenáři vzbudit zvědavost, která ho přiměje přečíst si celý článek (Burns, 2004, s. 140; Srpová, 1998, s. 25).

Umístění, tvar, velikost i typ písma titulku může ovlivnit, zda titulek čtenáře zaujme (Bartošek, 1996, s. 261; Shatury, 1999, s. 79). V případě tištěných novin platí: čím různorodější a jinak nápadné grafické zpracování strany, tím větší pravděpodobnost upoutání pozornosti čtenáře (Malette, 1991, s. 117). Toho v nepřiměřené míře využívá především bulvární zpravodajství. Titulek na přední straně tištěných deníků tam zabírá mnohdy více místa než samotný text článku (Reah, 1998, s. 23).

K odlišení různých typů článků a textů jiných stylů se v tištěných novinách využívá různých velikostí a typů písma (Bartošek, 1996, s. 261). Prostřednictvím grafických prostředků tak titulky pomáhají čtenáři se **orientovat** na stránce, v rubrikách i celých novinách (Bartošek, 1996, s. 251; Beránková, 1973, s. 102; Shatury, 1999, s. 80) a rychle najít to, co ho zajímá, ale i co je aktuálně důležité (Srpová, 1998, s. 27). Titulek by totiž měl být odlišen graficky i podle důležitosti, která je sdělení přisuzována. Mělo by se to projevit na velikosti i umístění titulku na straně novin (Malette, 1991, s. 72, 117). Usnadnění orientace je funkce, která se projevuje především u titulků v tisku.

Ačkoli v upoutání a orientování čtenáře hraje grafická stránka titulku významnou roli, hlavní je obsah a jazyk titulku (Bartošek, 1996, s. 252). Funkce informativní je nejdůležitější funkcí novinových titulků, jelikož „**informovat**“ je posláním celého publicistického stylu (Srpová, 1998, s. 29). Podle Reah (1998, s. 15) dávají titulky denního tisku omezený přehled o zprávách dne a jejich relativní důležitosti. Současný čtenář se leckdy spokojí s informací z titulku, aniž by si přečetl samotný článek (Malette 1991, s. 118), a proto, třebaže titulek nemůže obsáhnout celé sdělení, měl by alespoň v několika slovech shrnout podstatu článku (Burns, 2004, s. 140; Malette, 1991, s. 89; Reah, 1998, s. 13). Čtenář se pak podle toho může rozhodnout, zda si celý článek přečte, či nikoli (Burns, 2004, s. 140; Noguči, 2002, s. 94).

Titulek by významu sdělení neměl ani přidávat, ani ubírat. Měl by se snažit přesně vystihnout, o co se v článku jedná. Někdy je snaha přilákat čtenáře v rozporu s primární funkcí informovat (Bednář, 2011, s. 118; Reah, 1998, s. 25). Podle Srpové

(1998, s. 27) je titulek mnohdy záměrně vytvořen neúplný či sémanticky vágní, aby donutil čtenáře ze zvědavosti článek si přečíst. Přesto by měl ve všech ohledech zůstat pravdivý (Bednář, 2011, s. 118; Burns, 2004, s. 140). Kvůli nepřesné formulaci sdělení v titulku se mnohdy vedly i soudní spory (Mallette, 1991, s. 118).

Reah (1998, s. 25) zmiňuje v souvislosti s obsahem titulku tzv. „*wh*-model“. Spočívá v tom, že by titulek měl podat odpovědi na základní „*wh*-otázky“, tj. *What? Where? Who? How?* (Co? Kde? Kdo? Jak?). Odpověď na další doplňovací otázku *When?* (Kdy?) ve většině deníků ztrácí smysl zmiňovat, kvůli jejich periodicitě. Noguči (2002, s. 96) hovoří o modelu „5W1H“, který obsahuje kromě výše zmíněných „*wh*-otázek“ zahrnuje právě i otázku *When?* (Kdy?) a také *Why?* (Proč?). Na všechny tyto otázky podle ní obsahuje odpovědi většina článků japonských novin. Potvrzuje však, že titulky většinou na všechny z nich neodpovídají.

Často řešeným problémem bývá délka titulku. Měl by totiž podat dostatečné množství informací za použití minimálního počtu slov (Reah, 1998, s. 13). Jednak kvůli omezenému prostoru na straně novin či webové stránce (Bartošek, 2002, s. 79) jednak proto, že jednoduchost přispívá k rychlému upoutání pozornosti (Bednář, 2011, s. 118; Mallette, 1991, s. 118), což je, jak už bylo řečeno, jedna z hlavních funkcí titulku. Měl by být tedy krátký, aby čtenáře na první pohled neodradil a byl rychle přečten, ale zároveň dostatečně dlouhý, aby podal alespoň minimální informace o článku (Srpková, 1998, s. 40).

Titulek je často vytvořen podle úvodu článku, který by měl obsahovat nejdůležitější body sdělení (Burns, 2004, s. 140). Podle Juasy (2014, s. 14, 19), který se zabýval japonskými titulky, vznikne titulek často dokonce z jedné ústřední věty, a to jejím zkrácením nebo přeformulováním. Sdělení je redukováno, až zbude několik částí, jejichž spojením vznikne titulek. Podobný princip pro tvorbu titulků radí *Příručka pro novináře střední & východní Evropy*: nejprve si vytvořit větu v běžném prostě sdělovacím stylu, která shrnuje hlavní sdělení článku a následně nepotřebná slova vypustit. Po provedení tohoto postupu může vzniknout vhodný titulek (Mallette, 1991, s. 119). Jinými slovy, to, co by mělo zbýt, jsou odpovědi na základní *wh*-otázky, o kterých byla řeč výše.

Díky vynechání některých „nepotřebných“ slov může titulek na omezeném prostoru obsáhnout více těch, která jsou naopak k vyjádření co nejúplnějšího sdělení potřebná. Reah (1998, s. 19) upozorňuje na časté vynechávání některých slov v titulcích anglických novin, a to především „*a*“, „*the*“, „*are*“, „*were*“. Ta bývají vynechána,

jelikož nenesou lexikální význam. V japonských titulcích jsou ze stejného důvodu často vypouštěny partikule, slovesné části verbálních substantiv a některá jiná slovesa (Noguči, 2002). Jádro titulku pak tvoří slova s lexikálním významem (Reah, 1998, s. 19). Tento proces vypouštění některých slov ale může vést k vágnosti titulku (tamtéž), jelikož mnohdy nemusí být jednoznačné, která slova byla vynechána.

Titulky se také vyznačují používáním specifických jazykových prostředků (Bartošek, 2002, s. 79). Mezi ně Reah (1998, s. 16) řadí např. krátká nebo nějakým způsobem poutavá slova, která se v jiných textech, než jsou žurnalistické titulky, téměř nevyskytují. Kvůli omezené délce titulků se v nich často vyskytují kratší synonyma dlouhých slov, číslice namísto slovního vyjádření počtu (Bartošek, 1996, s. 79, 257) nebo nejrůznější zkratky (Noguči, 2002, s. 103). Slova v titulku by měla být snadno pochopitelná a srozumitelná (Burns, 2004, s. 140). *Příručka pro novináře střední & východní Evropy* radí se při tvorbě titulků vyhnout použití abstraktních, víceznačných slov, slovním vycpávkám a nesrozumitelným zkratkám, které nejsou obecně známé a místo toho volit slova konkrétní (Malette, 1991, s. 118). Oproti tomu Noguči (2002, s. 103) zmiňuje, že v japonštině se s novou dobou objevují neustále nové zkratky. Těm se často nejde vyhnout ani v titulku. Nicméně, jsou-li v něm použity, měly by být rozepsány v původní nezkrácené podobě v článku (tamtéž).

Sdělení, které se čtenář z titulku dozví, ho nějakým způsobem ovlivní. Ačkoli by se subjektivní hodnocení mělo projevat jen v publicistice, nikoli ve zpravodajství, každý text publicistického stylu vyjadřuje i nevědomky postoj pisatele či novinové redakce ke sdělované informaci. Vždy se jedná o jednostranný pohled (Reah, 1998, s. 31). Protože ale pro čtenáře není snadné si neustále uvědomovat, že text, který přijímá, není objektivně podaná informace (tamtéž), je tak často nevědomky **ovlivňován**.

3.2 Titulky bulvárních deníků

Do výzkumu v této práci byly kromě titulků z internetových portálů třech největších japonských seriálních deníků zařazeny i titulky z portálů dvou japonských bulvárních deníků, a to *Nikkan Gendai* (日刊ゲンダイ) a *Júkan Fudži* (夕刊フジ). Nyní si krátce shrneme, čím se bulvární deníky a jejich titulky vyznačují.

Slovo „bulvár“ je podle *Praktické encyklopedie žurnalistiky* v současné době synonymem pro „neseriózní, [...] laciný a pokleslý typ novin či časopisů“ (Osvaldová

et al., 1999, s. 32). Tento typ periodik se zaměřuje hlavně na skandály, senzace a neštěstí zejména ze života známých osobností (Bartošek, 2002, s. 52; Osvaldová et al., 1999, s. 32). Informace, které přináší jsou ale většinou neověřené (Osvaldová et al., 1999, s. 32). Jsou podány jednoduše, někdy zábavnou formou, takže jejich čtení nevyžaduje větší přemýšlení (tamtéž). Proto je jejich obliba tak velká. Jejich taktika spočívá v nalákání čtenáře prostřednictvím nápadného grafického zpracování. K tomu bulvární deníky využívají různé velikosti písma, barev a fotografií, a to často v nepřiměřené míře (Bartošek, 1996, s. 261; Trampota, 2009).

To vše se odráží i na podobě titulků. Ty se kromě vizuální podoby snaží zaujmout působivými formami textu (Schneiderová, 2008, s. 16). Obsahují ve velké míře expresivní výrazy, obrazná pojmenování, výrazné syntaktické formy a informačně méně významné zprávy prezentují jako ty zásadní (tamtéž). Jsou ale často obsáhlé. Někdy je k nim připojena fotografie, v kombinaci se kterou podávají mnohdy dostatek informací. Samotný text článku má pak menší rozsah (Bartošek, 1996, s. 261)

V posledních letech se mluví často o „bulvarizaci“ seriózních deníků. Ty totiž začínají vykazovat znaky těch bulvárních. Co se témat týče zaměřují se více na neštěstí a skandály (Holub, 2008, s. 25). Na grafické podobě deníků se to projevuje častým použitím fotografií a velkých poutavých titulků (tamtéž). Důvodem jsou nižší náklady a atraktivita pro čtenáře (Holub, 2008, s. 26; Trampota, 2009). Bulvarizace se projevuje i na obsahu titulků. Ačkoli by seriózní titulky měly především shrnout a informovat, za účelem zaujmout pozornost čtenáře často podávají méně podstatné informace (Schneiderová, 2008, s. 16).

3.3 Internetová žurnalistika a její titulky

Řeč byla doposud o titulcích zejména v tisku. Náš výzkum se ale zabýval titulky internetových deníků. Jejich základní specifika si proto objasníme v této podkapitole.

Podle Sodomkové (2015, s. 49) má internetové zpravodajství často úplně jiná pravidla než zpravodajství v tisku. Javůrek (2008) dokonce uvádí, že úplně opačná. Podle něho je „čtenářský zážitek při čtení z novin a při čtení z obrazovky radikálně odlišný“ (Javůrek, 2008, s. 41). Liší se i čtenáři a jejich požadavky. Ačkoli internet nabízí neomezený prostor pro publikování, čtenáře internetového zpravodajství delší texty spíše odrazují (Javůrek, 2008, s. 42). Sodomková (2015, s. 209) novinářům pro psaní zpráv na internetu radí psát co nejjednodušší a nejkratší věty, popisovat vše

zjednodušeně a raději počítat s čtenářovou nulovou obeznámeností s tématem. Oproti čtenářům tištěných novin jsou totiž uživatelé internetu „méně trpěliví, [...] těkají, čtou heslovitě, přeskakují“ (Sodomková, 2015, s. 49). Jak popisuje Javůrek (2008, s. 41), tento styl čtení nazýváme „skimování“. Je to způsob typický pro čtení na internetu. Čtenář při něm nečte každé slovo, jen přelétává očima text na obrazovce. V případě, že ho něco zaujme, zpomalí a kus přečte. Tomuto způsobu čtení by proto podle Javůrka (2008, s. 41) měly být uzpůsobeny veškeré texty v internetových médiích.

Skimování může usnadnit shodná grafická podoba jednotlivých článků (Bednář, 2011, s. 121). To platí i pro titulky. Podle Javůrka (2008, s. 43) v případě titulků internetové žurnalistiky platí, že jeho kvalita neroste s kreativitou, a to i po stránce obsahové. Poetické titulky nemají v upoutání pozornosti uživatele internetu valný úspěch. Mnohem účinnější jsou popisné, „suché“ a informativní titulky. Nejatraktivnější by měl být začátek titulku (Sodomková, 2015, s. 49). Podle výzkumů si totiž čtenář mnohdy titulek ani nepřečte celý (Javůrek, 2008, s. 43). Při pohledu na seznam titulků si jich zběžně přečte minimálně pět (tamtéž, s. 42). Pouze malý moment tak rozhoduje o tom, zda si daný článek rozklikne (Sodomková, 2015, s. 49). Klíčovou informací, která přitáhne pozornost, by tak měla obsahovat první dvě slova (Javůrek, 2008, s. 43). To vše platí alespoň podle českých žurnalistů pro internetovou žurnalistiku v češtině. Jestli se podobné tendence objevují i na titulcích japonských novinových portálů, to ukážou výsledky našeho výzkumu v následující kapitole.

4. Výzkum

Pro uvedení do kontextu titulků japonských novinových portálů jsme si v předchozí části práce objasnili historii a specifika současné japonské žurnalistiky, shrnuli jsme, čím se vyznačuje publicistický styl, do něž novinový titulek spadá, jak by podle českých i zahraničních odborníků měl novinový titulek vypadat, čím jsou charakterizovány bulvární deníky a jejich titulky a jaká jsou specifika titulků internetových médií. Nyní můžeme přistoupit k jádru této práce, jímž je analýza titulků japonských novinových portálů. Nejprve si nastíníme, jak probíhal sběr dat a následný výzkum titulků a poté si představíme výsledky výzkumu.

4.1 Metoda výzkumu a data

V rámci této práce jsme analyzovali titulky webových portálů pěti japonských deníků, a to tří největších seriálních japonských deníků (*Asahi šinbun*, *Jomiuri šinbun* a *Mainiči šinbun*) a dvou bulvárních deníků (*Júkan Fudži* a *Nikkan Gendai*). Trojice zmíněných seriálních deníků je svým způsobem symbolem japonských médií, díky své dlouhé historii a celosvětovému věhlasu. Výběr bulvárních deníků byl řízen dvěma faktory. Jedním z faktorů, ke kterým bylo přihlédnuto, byla přístupnost článků, na které jejich titulky odkazují.⁸ Druhým faktorem byl fakt, že oba deníky obsahují několik rubrik s poměrně širokým záběrem témat, mezi kterými jsou i dvě rubriky, které byly vybrány pro tento výzkum. Jsou to rubriky „sport“ a „politika“. Tyto dvě rubriky byly zvoleny vzhledem ke své výrazné tematické odlišnosti.

Každý den po dobu třech týdnů (11. 11. – 1. 12. 2016) byly ze seznamu titulků na úvodní straně obou zmíněných rubrik každého z pěti vybraných deníků sebrané první dva titulky,⁹ jejichž články byly alespoň z větší části přístupné. Tímto způsobem vznikl

---

⁸ Na některých internetových portálech byly některé články přístupné jen předplatitelům daného deníku.

⁹ Sbírány byly titulky zobrazené až po rozkliknutí, umístěné nad textem článku. V některých případech byly totiž titulky kvůli své přílišné délce v seznamu titulků na úvodní straně rubriky zkráceny. Titulky deníku *Mainiči* byly opatřeny „nadtitulky“, které každý titulek zařazovaly do jisté série týkající se stejného tématu. Obsahovaly tak krátký úsek textu nominálního charakteru, např. „TPP“ (Transpacifické partnerství), „ゴルフ“ (*gorufu*, golf) apod. Samotný titulek pak tuto informaci neobsahoval. Tyto nadtitulky nebyly zařazeny do sběru dat v rámci této práce, což mohlo mít vliv na výsledky výzkumu. Konkrétně se to mohlo projevit např. na délce titulků, na počtu zkratk, počtu uvnitř titulků do tématu vyčleněných jmen osob nebo do koncového úseku vyčleněných názvů událostí. Kromě deníku *Mainiči* se nadtitulky vyskytly příležitostně také u titulků deníku *Nikkan*. Ty do výzkumu rovněž nebyly zařazeny.

soubor 420 titulků.¹⁰ Tabulka se všemi 420 titulky i s příslušnými daty, názvy deníků a rubrik je uvedena v Příloze 1. Kromě titulků byly za účelem pozdějšího náhledu a přesného překladu sesbírány také texty článků k daným titulům.

Na základě analýzy jednotlivých titulků bylo vyzorováno použití tří hlavních prostředků, které se z velké části podílejí na charakteristické podobě titulků ve zkoumaném vzorku. Jsou to interpunkční znaménka a mezery, zkratky a elipsa. Podle nich byla zároveň kapitola 4.2 rozdělena na podkapitoly.

Na sebraném vzorku titulků byla poté prováděna analýza konkrétních projevů použití každého z těchto tří prostředků. Pro zpřehlednění hodnot četnosti některých z nich byly vytvořeny tabulky, které jsou zahrnuty v textu práce.¹¹

Specifické použití daného prostředku je v jednotlivých kapitolách demonstrováno na konkrétních příkladech titulků vybraných ze zkoumaného vzorku. Řešená interpunkční znaménka, zkratky nebo doplněné části jsou v příkladu vyznačeny tučně. Příklady jsou číslovány v rámci kapitol, tj. zvláště v kapitole 4.2.1, 4.2.2 a 4.2.3, a každý z nich je opatřen odkazem na deník, rubriku a datum publikování. Pro označení zkoumaných deníků byly pro zjednodušení použity pouze první části jejich oficiálního dvojslovného názvu, a to nejen při uvádění příkladů ale v celé kapitole 4.2. Pro označení rubrik jsou při uvádění příkladů použity zkratky „s“ pro sportovní rubriku a „p“ pro politickou rubriku. Některé příklady byly použity více než jednou v různých částech práce. Důvodem byla snaha čtenáři konkrétní příklad objasnit z více perspektiv.

U každého příkladu nebo skupiny příkladů je uvedený volný překlad minimálně té části titulku, která daný prostředek obsahuje. K příkladům je navíc připojen popis zkoumaného jevu v daném titulu. Titulek je rozebírán po „úsecích“, na něž některé titulky rozděluje zejména mezera nebo trojtečka. Jeden úsek titulku dále dělíme na menší „části“, kterými může být jedno nebo více slov oddělených od ostatních částí interpunkčními znaménky. Popis je v některých případech doplněn o odkazy na další příklady titulků. Tyto odkazy jsou uvedeny v závorkách obsahujících křížek a číslo titulku v tabulce v Příloze 1. Výsledky dílčích analýz jsou shrnuty v závěru každé kapitoly. Závěr práce pak obsahuje souborné shrnutí výsledků výzkumu.

---

¹⁰ V případě deníku *Nikkan* došlo ve čtyřech dnech sběru titulků k tomu, že na jeho webovém portálu v jedné nebo obou rubrikách byl publikován pouze jeden nebo žádný článek. Do plného počtu 420 titulků bylo proto doplněno 5 titulků příslušné rubriky tohoto deníku ze dnů následujících po ukončení sběru dat titulků ostatních deníků. Konkrétně chyběly titulky z rubriky politika ve dnech 13. a 20. 11. a z rubriky sport ve dnech 20., 21., 27. 11. Doplněny byly titulky z rubriky politika ze dnů 2. a 3. 12. a z rubriky sport ze dnů 2., 3. a 4. 12.

¹¹ Jejich seznam je uveden v Seznamu tabulek na začátku práce.

4.2 Výsledky výzkumu

Při počáteční analýze sebraných titulků bylo cílem zjistit, jaké jsou hlavní rysy charakteristické pro většinu z nich napříč rubrikami i deníky. Bylo zjištěno, že většina titulků ze zkoumaného vzorku byla složena ze dvou úseků oddělených od sebe zejména mezerou nebo trojtečkou. Uvnitř jednotlivých úseků se někdy objevovala další interpunkční znaménka, která tyto úseky dělila na části. Zároveň ale vyjadřovala vzájemné vztahy těchto částí, různými způsoby tyto části vyčleňovala nebo jim přidávala určitý význam. Informace, které úseky obsahovaly byly často ve formě různých zkratk. K tomu byla kromě japonského písma využívána i písmena latinky. Ve zkoumaném vzorku titulků docházelo také k elipse některých částí, a to v případech, kdy nebyly nutné k porozumění titulku. Sebrané titulky tak převážně sestávají z eliptických vět nebo úseků nominálního charakteru obsahujících na sebe přímo navazující slova, často v podobě zkratk a jsou navíc různými způsoby ovlivňovány interpunkčními znaménky. Interpunkční znaménka, mezery, zkratky a elipsa se tak výraznou měrou podílejí na podobě titulků. Tato kapitola je proto podle nich rozdělena na tři podkapitoly. Jako první se zaměříme na interpunkční znaménka a mezery použité v sebraných titulcích.

4.2.1 Interpunkční znaménka a mezery

Jak už bylo řečeno, interpunkční znaménka a mezera jsou jedním z prostředků, který se výrazně podílí na podobě titulků v našem zkoumaném vzorku. Zkoumaný vzorek titulků obsahoval různé druhy interpunkčních znamének, která v titulcích plnila někdy jiné funkce, než plní v ostatních formálních textech. Objevila se i taková interpunkční znaménka, které se ve formálních japonských textech běžně nepoužívají. Souhrnně se dá říci, že interpunkční znaménka spolu s mezerou usnadňovaly čtení a porozumění titulku ve zkoumaném vzorku. O jakou interpunkci se jednalo a jaké funkce v titulcích plnila, to si popíšeme v této kapitole.

Trojtečka

Jedním z interpunkčních znamének, které se ve zkoumaném vzorku titulků objevilo, byla trojtečka (*santenrídá*, 三点リーダー). Ze všech 420 zkoumaných titulků se

trojtečka objevila v 97 (23 %) z nich. V tabulce 1 můžeme vidět, konkrétně v kolika titulcích se trojtečka vyskytla v politických a sportovních rubrikách jednotlivých deníků.

Tab. 1: Četnost titulků obsahujících trojtečku

novinový portál	seriózní deníky						bulvární deníky			
	<i>Asahi</i>		<i>Jomiuri</i>		<i>Mainiči</i>		<i>Nikkan</i>		<i>Júkan</i>	
rubrika	politika	sport	politika	sport	politika	sport	politika	sport	politika	sport
titulky obsahující trojtečku	3	1	32	26	7	6	4	5	4	9
celkem	4		58		13		9		13	

Z údajů v tabulce můžeme vyčíst, že výskyt trojtečky nad všemi výrazně převažoval v titulcích seriózního deníku *Jomiuri*. Z tohoto deníku bylo 60 % všech titulků obsahujících trojtečku. Oproti tomu titulky deníku *Asahi* obsahovaly trojtečku ze všech zkoumaných deníků nejméně, a to jen ve 4 případech.

Trojtečka, nebo častěji šest teček, se ve formální japonštině používá např. k vyznačení výpustky v textu. Použití trojtečky v titulcích tomuto vysvětlení neodporuje. Ve zkoumaném vzorku titulků trojtečka jasně vyznačuje vynechání části textu v 7 případech, kdy je použita na konci textu v uvozovkách nebo na konci titulku, kde bylo vynecháno sloveso. Trojtečku značící výpustku slovesa na konci titulku můžeme vidět v příkladu (1).

- (1) 糸井獲得で始まる“コンバートサバイバル” 福留は一墨、崖っぷち鳥谷は…

(*Júkan* (s): 21/11/2016)

Ve zbylých 90 případech (93 %) se trojtečka vyskytla uvnitř titulku, kde sloužila především k výraznému oddělení dvou úseků titulku. Za její další funkci ale současně stále může být považováno to, že vyznačuje vynechanou část textu, jelikož ve většině případů došlo k vynechání slovesné koncové části úseku, za níž trojtečka následovala. Každý z těchto titulků tak byl trojtečkou rozdělen na dva úseky. V případě, že se v titulku navíc vyskytla mezera, která titulek taktéž dělí, došlo k rozdělení na úseků několik (viz *Mezera* níže).

Koncový úsek titulku, který následoval za trojtečkou, sděloval ve většině případů doplňující informaci, která upřesňovala sdělení předcházejícího úseku. Jednalo

se většinou o pojmenování místa, události či okolnosti. Tento úsek měl často nominální charakter a byl většinou kratší než ostatní úseky. Funkce tohoto úseku v rámci titulku by se tak často dala přirovnat k funkci příslovečného určení. Jeden z takových případů můžeme vidět v příkladu (2).

(2) 田中、目標は「沢村賞」…新入団発表

(Mainiči (s): 22/11/2016)

Koncový úsek tohoto titulku následující po trojtečce zní: „prezentace nových členů týmu“. Během této prezentace baseballový hráč Tanaka představil svůj cíl dostat cenu Eidžiho Sawamury, jak říká první úsek titulku. Koncový úsek je tedy nominální fráze, kterou můžeme chápat jako příslovečné určení, které bylo vyčleněno z eliptické věty, která trojtečce předchází.

V některých případech si ale oba úseky titulku byly rovny. V příkladu (3) můžeme vidět titulek, jehož trojtečkou oddělené úseky jsou informačně rovnocenné.

(3) J 2 札幌がV、J 1 昇格へ…清水も復帰が確定

(Jomiuri (s): 20/11/2016)

První úsek titulku říká, že druholigový tým Sapporo vyhrál, a postupuje tak do ligy první. Úsek následující po trojtečce potom dodává další informaci a tou je, že bylo rozhodnuto, že také tým Šimizu se vrátí do první ligy.

Ať tvořila úsek eliptická věta, jakožto věta v rámci souvětí, nebo nominální výraz, jakožto větný člen, trojtečka oba úseky výrazně oddělovala.

Mezera

V souvislosti s rozdělením titulků na několik úseků nelze opomenout mezeru (*kúhaku*, 空白). Z celkových 420 titulků se objevila v 250 (60 %) z nich. Vyskytovala se ve dvou velikostech, a to o šířce poloviny znaku nebo šířce celého znaku. Ta menší na první pohled není tolik patrná, kdežto ta větší vytváří skutečně výrazné rozdělení dvou úseků. Ve zkoumaném vzorku titulků se ale jejich funkce, zdá se, nelišily. Ani jednou se nevyskytly společně ve stejném titulků. V rámci tohoto výzkumu tak byly oba typy mezer započítávány dohromady. V tabulce 2 můžeme vidět, konkrétně v kolika titulcích se mezera vyskytla v politických a sportovních rubrikách jednotlivých deníků.

Tab. 2: Četnost titulků obsahujících mezeru

novinový portál	seriózní deníky						bulvární deníky			
	<i>Asahi</i>		<i>Jomiuri</i>		<i>Mainiči</i>		<i>Nikkan</i>		<i>Júkan</i>	
rubrika	politika	sport	politika	sport	politika	sport	politika	sport	politika	sport
titulky obsahující mezeru	31	39	0	0	21	23	33	31	36	36
celkem	70		0		44		64		72	

Jak můžeme vidět z tabulky, v nasbíraném vzorku titulků se mezera nevyskytla ani jednou v titulcích deníku *Jomiuri*. Největší zastoupení měla v titulcích deníků *Asahi* a *Júkan*.

Když porovnáme tabulky 1 a 2 můžeme pozorovat protikladné hodnoty zastoupení trojtečky a mezery v jednotlivých denících. Titulky deníku *Jomiuri* neobsahovaly ani jednu mezeru, trojtečka se v nich ale v porovnání s ostatními deníky objevila nejčastěji. Poměrně malé zastoupení trojtečky v titulcích ostatních zkoumaných deníků je zase vyrovnáno poměrně vysokou četností mezer. Trojtečka a mezera tak, zdá se, ve většině případů mohou být alternativa jedna druhé.

Nulové zastoupení mezery v deníku *Jomiuri* pravděpodobně není náhodné. Jelikož stavba novinového titulku nemá jasně daná pravidla, je na rozhodnutí samotných deníků, jak budou jejich titulky vypadat. Některé noviny vydávají dokonce soubor svých vlastních pravidel, kterými se novináři při psaní titulků a článků řídí. Čistě hypoteticky je tedy možné, že mezera se nevyskytuje v žádném z titulků deníku *Jomiuri* napříč všemi rubrikami, jelikož autoři titulků následují pravidla tohoto deníku, podle kterých k oddělení úseků nemají používat mezeru, ale trojtečku. Ostatní deníky zřejmě nemají tak striktní pravidla.

Podívejme se nyní na způsoby použití mezery v titulcích. Příklad (4) ukazuje titulek, ve kterém se objevily dvě mezery o šířce jednoho znaku. Počáteční a koncový úsek jsou v tomto případě informačně rovnocenné, prostřední úsek je doplněním úseku prvního.

(4) 豪栄道が3敗目 綱とり絶望的に 鶴竜が9連勝

(*Mainiči* (s): 21/11/2016)

První úsek uvádí, že sumó zápasník Góeidó byl třikrát poražen. Druhý úsek dodává, že to byl zoufalý pokus získat hodnost *jokozuna*. Třetí úsek sděluje, že jiný sumó zápasník Kakurjú vyhrál devětkrát v řadě. Počáteční i koncový úsek mají formu eliptických vět. V obou případech bylo na konci vynecháno pomocné sloveso (viz kapitolu 4.2.3). Prostřední úsek rozvíjí úsek první.

Ve 14 titulcích se objevila mezera a trojtečka zároveň. Obě oddělovaly jeden úsek od druhého, jak můžeme vidět v příkladu (5).

(5) 青木、大会新V…女子200平 アジア選手権

(Mainiči (s): 18/11/2016)

První úsek oddělený trojtečkou mluví o plavkyni Aoki jako o nové vítězce turnaje. Druhý úsek uvádí, že šlo o soutěž žen v plaveckém stylu prsa na 200 metrů a třetí úsek, že to byl asijský šampionát. Jak se zdá, trojtečka a mezera zde plní obdobnou funkci. Obě výrazně oddělují úseky. Trojtečka ale v tomto případě odděluje úsek, který upřesňuje informace v předcházejícím úseku, zatímco mezera odděluje poslední úsek, který obsahuje informaci týkající se obou předcházejících úseků. Jinými slovy trojtečka je použita k oddělení úseku, který blíže souvisí s tím, který mu předchází, oproti tomu mezera odděluje úsek, který by se dal, jak už bylo výše řečeno, přirovnat k funkci příslovečného určení.

Až na sedm případů, kdy trojtečka stála na konci titulku nebo textu v uvozovkách, kde jasně dávala najevo výpusťku, se funkce mezery i trojtečky ve většině zkoumaných titulků výrazně nelišily. Obě rozdělují titulek na úseky, z nichž každý podává jinou informaci. Tím titulek zároveň zpřehledňuje. Zejména při společném použití v jednom titulku ale trojtečka, oproti mezeře, oddělovala úseky blíže související. Oddělené úseky měly někdy formu eliptických vět, jindy byly nominálního charakteru. Ve většině případů oddělený koncový úsek udával informaci, která upřesňovala sdělení v předchozím úseku.

Vzhledem ke značné podobnosti funkcí trojtečky a mezery uvnitř titulku závisí zřejmě na rozhodnutí samotných deníků, kterou z nich budou pro oddělení úseků uvnitř titulků používat. Čtyři z pěti zkoumaných deníků používají v titulcích, i když v odlišné míře, jak trojtečku, tak mezeru. Trojtečka může být výhodnější v tom smyslu, že na

rozdíl od mezery, která může být méně viditelná, nejde přehlédnout. Zároveň ve většině případů může být trojtečka považována za vyznačení vynechané části textu, jak je známá japonským i českým čtenářům i z jiných typů textů.

Čárka

Nejčastěji použitým interpunkčním znaménkem ve zkoumaném vzorku titulků byla čárka (*tóten*, 読点). Ze všech zkoumaných 420 titulků se objevila téměř v polovině z nich (190). V tabulce 3 můžeme vidět, konkrétně v kolika titulcích se čárka vyskytla v politických a sportovních rubrikách jednotlivých deníků.

Tab. 3: Četnost titulků obsahujících čárku

novinový portál	seriózní deníky						bulvární deníky			
	<i>Asahi</i>		<i>Jomiuri</i>		<i>Mainiči</i>		<i>Nikkan</i>		<i>Júkan</i>	
rubrika	politika	sport	politika	sport	politika	sport	politika	sport	politika	sport
titulky obsahující čárku	25	27	26	35	15	15	0	0	24	23
celkem	52		61		30		0		47	

Z údajů v tabulce 3 můžeme vidět, že ve vzorku titulků internetového portálu bulvárního deníku *Nikkan* se čárka vůbec nevyskytla. Stejně jako v předchozí části, i zde se pravděpodobně jedná o záměrné nepoužívání tohoto interpunkčního znaménka v rámci pravidel deníku. Nebylo ovšem zjišťováno, zda byla namísto čárky systematickým způsobem používána nějaká alternativa.

Ze všech novinových portálů, které byly použity v tomto výzkumu, byla čárka nejvíce zastoupena v titulcích deníku *Jomiuri*, kde převažoval její výskyt v rubrice sport. Zbylé tři zkoumané deníky obsahovaly čárku v titulku přibližně ve stejném počtu v obou zkoumaných rubrikách.

Ve zkoumaném vzorku titulků se čárka objevovala ve dvou použitích. Buď oddělovala eliptické věty v souvětí, nebo vyčleňovala krátkou část nominálního charakteru v počátečním úseku titulku. Výrazně převažovalo druhé jmenované použití. Část, kterou čárka v takovém případě vyčleňovala, byla tvořena především nominálním výrazem, který udával, čeho se daný titulek týká. V 72 případech (38 %) se jednalo o označení osob, a to buď za použití vlastního jména, jak je vidět v příkladu (6) nebo

bylo použito označení pracovní funkce, pod níž je čtenářům daná osoba známá, což ukazuje příklad (7).

(6) トランプ氏、当面は妻子と別居でホワイトハウスに“一人住まい” 10歳
歳のバロン君の通学で

(*Júkan* (p): 22/11/2016)

(7) 首相、TPP批准方針変わらず…蓮舫氏は批判

(*Jomiuri* (p): 24/11/2016)

V příkladu (6) čárka odděluje příjmení současného amerického prezidenta Trumpa, o němž hovoří zbytek titulku. Ten uvádí skutečnost, že prezident bydlí odděleně od své manželky a desetiletého syna. Příjmení je uvedeno s honorifickým sufixem „ši“ (氏) nesoucím zde význam „pan“.

Příklad (7) oznamuje přetrvávající záměr japonského premiéra ratifikovat mezinárodní dohodu o Transpacifickém partnerství (TPP)¹² navzdory kritice ze strany poličky Renhó. Čárka je zde použita k vyčlenění dvouznakové složeniny na začátku titulku s významem „premiér“ (首相). Namísto vlastního jména je zde použita pracovní funkce.

Kromě osoby, čárkou vyčleněná část titulku někdy obsahovala obecné nebo vlastní názvy sportovních týmů, institucí, ale také obecná jména udávající jednoduše, o co se v titulku a vlastně i celém článku jedná. Poslední zmíněný typ můžeme vidět na příkladu (8).

(8) 退位、年明けに論点整理…有識者会議

(*Jomiuri* (p): 30/11/2016)

V tomto titulku čárka odděluje dvouznakovou složeninu s významem „abdikace“ (退位), již se celý titulek týká. Titulek hovoří konkrétně o úmyslu na začátku roku shrnout body týkající se abdikace, na kterých se usnesli odborníci na schůzi.

Část nominálního charakteru, kterou čárka na začátku titulků vyčleňovala, měla různou délku. Ve 34 titulech (18 %) čárka stála za prvními dvěma znaky. Jednalo se

---

¹² Jedná se o dohodu o zóně obchodu mezi členskými státy.

zejména o příjmení osob, za kterým se nevyskytoval honorifický sufix. Všechny titulky tohoto typu byly ze sportovních rubrik, stejně jako příklad (9).

- (9) 羽生、300点超えの連覇 今季世界最高で2位に大差 フィギュアGP NHK杯

(*Jukan* (s): 27/11/2016)

V tomto případě je v počáteční pozici vyčleněno příjmení krasobruslaře Juzuru Hanjú, o jehož úspěchu hovoří celý titulek. Čárkou vyčleněné jméno na začátku titulku je podmětem a zároveň tématem eliptické věty.

V některých titulcích čárka stála za značně delší částí nominálního charakteru. Vlivem elipsy partikulí (viz kapitolu 4.2.3) se často jednalo o několik slov navazujících přímo jedno na druhé. Příklady (10) a (11) ukazují, jak dva různé deníky použily v jeden den totožnou první část titulku, týkajícího se stejné události.

- (10) 栃木県知事選、福田富一氏が4選確実

(*Asahi* (p): 20/11/2016)

- (11) 栃木県知事選、現職・福田富一氏の当選確実

(*Jomiuri* (p): 20/11/2016)

Shodná část vyjadřuje základní informaci, které se celý titulek týká, a tou je volba guvernéra japonské prefektury Točigi. Jedná se o nominální frázi složenou ze dvou slov, mezi kterými došlo k elipse partikule. V obou případech následující část titulku hovoří o předem jistém vítězství Tomikazy Fukudy.

Ve všech výše uvedených příkladech by se čárkou vyčleněná část dala přirovnat k japonskému větnému členu zvanému „téma“. Tento větný člen má v japonské větě nepříznakové postavení na jejím začátku (Novák, 1989, s. 127). I když to není pravidlem, slovo vyčleněné do tématu je často zároveň podmětem. Těmto kritériím odpovídá převážná většina čárkou vyčleněných částí ve zkoumaném vzorku titulků.

Čárka by tudíž mohla být považována za nahrazení partikule tématu *wa* (は), která tento větný člen ve větě obvykle uvozuje. V japonských titulcích dochází často k elipse této, ale i jiných partikulí. Stejně tak bývají vypouštěny některé jiné části textu. Obvykle je ale možné tyto části do titulku poměrně jednoduše doplnit a vytvořit tím

větu, jak můžeme vidět v příkladu (6'). Jedná se o doplnění titulku (6), který se objevil výše v této kapitole. Doplněné části jsou zvýrazněny tučně.

(6') **トランプ氏は、10歳のバロン君の通学で**, 当面は妻子と別居で
ホワイトハウスに“一人住まい”をしている。

Po doplnění dvou partikulí a slovesa a přesunutí koncového úseku (vyznačeného podtržením) vznikla věta. Tímto způsobem je možné doplnit na větu většinu titulků, což si blíže popíšeme v kapitole 4.2.3.

Oddělení tématu ale není jediné použití, v jakém se čárka ve zkoumaném vzorku vyskytla. V několika málo případech čárka fungovala jako oddělení eliptických vět v souvětí, což můžeme vidět v příkladu (12).

(12) 内村航平が日本体操界初のプロへ、コナミは退社

(Jomiuri (s): 27/11/2016)

První eliptická věta vypovídá o tom, že japonský gymnasta Učimura Kóhei postupuje v japonské gymnastice na profesionální úroveň. Druhá eliptická věta pak říká, že opouští japonskou společnost Konami.

Ve zkoumaném vzorku titulků se čárka objevovala ve dvou typech použití. Ve většině případů stála v počátečním úseku titulku za nominální frází, která udávala, čeho se celý titulek týká. Dalo by se říci, že tak zastupovala japonskou partikuli tématu. Jen v malém počtu případů pak čárka oddělovala eliptické věty v souvětí. V titulcích obou zkoumaných rubrik deníku *Nikkan* se čárka nevyskytla ani jednou. Je to doklad toho, že i když je výše popsané použití čárky možná převažujícím trendem napříč deníky, hlavní rozhodnutí o jejím užívání je na samotném autorovi titulku nebo redakci deníku.

Středová tečka

Dalším interpunkčním znaménkem, které se ve zkoumaném vzorku titulků vyskytlo a mělo poměrně specifickou funkci, byla středová tečka „・“ (*nakaten*, 中点). Vyskytla se v 52 (12 %) ze zkoumaných titulků. V tabulce 4 můžeme vidět, konkrétně v kolika titulcích se středová tečka vyskytla v politických a sportovních rubrikách jednotlivých deníků.

Tab. 4: Četnost titulků obsahujících středovou tečku

novinový portál	seriózní deníky						bulvární deníky			
	<i>Asahi</i>		<i>Jomiuri</i>		<i>Mainiči</i>		<i>Nikkan</i>		<i>Júkan</i>	
rubrika	politika	sport	politika	sport	politika	sport	politika	sport	politika	Sport
titulky obsahující středovou tečku	6	8	5	8	2	2	1	11	2	7
celkem	14		13		4		12		9	

Z údajů v tabulce 4 můžeme vyčíst, že se středová tečka vyskytla v obou rubrikách všech pěti zkoumaných deníků. Nejmenší zastoupení měla v deníku *Mainiči* a politických rubrikách bulvárních deníků.

Na rozdíl od mezery a trojtečky, které rozdělují titulek na jednotlivé úseky, středová tečka rozdělovala části titulku v rámci jednoho úseku. Byly to vždy části nominálního charakteru, které mezi sebou měly různé vztahy.

Nejčastěji se jednalo o vztah podřazenosti a nadřazenosti, tj. jedna část byla upřesněním druhé. Pořadí těchto částí bylo shodné s pořadím větných členů v japonské nepříznačkové větě, tedy rozvíjená část stála za částí, která ji rozvíjela. Část před středovou tečkou by se tak dala přirovnat k přívlastku, jelikož rozvíjela nominální výraz, který za ní následoval.

Část obsahující středovou tečku byla mnohdy ve funkci tématu či podmětu. Často se jednalo o jméno osoby, které bylo rozvíjeno například názvem sportovního týmu nebo politické strany, jíž byla daná osoba příslušníkem. V příkladu (13) můžeme vidět středovou tečku stojící mezi vlastním jménem osoby a označením místa, které upřesňuje její působení, a tak v titulku jménu předchází.

(13) 台湾・洪秀柱主席、習主席発言に反発「孫文の継承者は国民党」

(*Júkan* (p): 14/11/2016)

Titulek hovoří o tchajwanské političce Hung Hsiu-chu, která se vyjadřuje proti tvrzení čínského prezidenta Si Ťin-pchinga. Středová tečka zde stojí mezi jménem této političky a názvem státu „Tchaj-wan“, kde je předsedkyní Čínské národní strany. Označení místa stojí před jejím jménem, které rozvíjí, což je nepříznačkové postavení

přívlastku v japonské větě. Středová tečka zde tedy značí přívlastkový vztah mezi oběma slovy, který by mohl být vyjádřen partikulí *no* (の), která tento vztah obvykle vyjadřuje.

Kromě osoby byly upřesňovány a středovou tečkou oddělovány také například názvy událostí, ke kterým titulek odkazoval. Jednalo se např. o názvy sportovních soutěží, volby apod. Byly rozvíjeny před tečkou stojícím označením sportovní disciplíny, kategorie nebo např. názvem místa, kde se daná událost odehrávala. V příkladu (14) můžeme vidět středovou tečku v koncovém úseku titulku sportovní rubriky.

(14) 瀬戸が優勝、池江は日本新で2位 水泳・アジア選手権

(*Asahi* (s): 17/11/2016)

Středová tečka zde odděluje název sportovní soutěže: „Asijský šampionát“ a jemu předcházející označení sportu, ve kterém se soutěž koná, plavání. Koncový úsek titulku tedy můžeme chápat jako „Asijský šampionát v plavání“. Středová tečka tak i zde značí to, že nominální výraz, který středové tečce předchází, rozvíjí nominální výraz, který po ní následuje.

V některých případech byly ale části, které středová tečka oddělovala v souřadném vztahu, tedy jedna nerozvíjela druhou. Středová tečka tam značí slučovací vztah, který by mohl být jinak vyjádřen např. pomocí spojovací partikule *to* (と), která by v tomto použití měla význam české spojky „a“. Toto použití středové tečky můžeme vidět v příkladu (15).

(15) 岸田氏・ケリー氏、12回目の会談

(*Jomiuri* (p): 18/11/2016)

Titulek říká, že se tehdejší japonský a americký ministr zahraničí, Kišida a Kerry podvanácté sešli na jednání. Středová tečka zde stojí mezi jmény obou politiků, která jsou v souřadném vztahu.

Středová tečka ve zkoumaném vzorku titulků také rozdělovala víceslovné názvy a jména psané v katakaně, což je běžné i v jiných typech textů. Pomáhá tak čtenáři se orientovat, kde jedno slovo končí a druhé začíná, jak můžeme vidět v příkladu (16).

(16) 今季初の奪三振王 シャーザー「サイ・ヤング賞」のお値段

(*Nikkan* (s): 17/11/2016)

Středová tečka zde stojí v názvu baseballové ceny, kde odděluje dvě slova, kterými je tvořeno jméno baseballového hráče „Cy Younga“, po kterém je tato cena pojmenována. Jelikož se jedná o název, jsou navíc použity japonské uvozovky (viz *Japonské uvozovky*).

Ve všech případech, kde se středová tečka ve zkoumaném vzorku titulků objevila, oddělovala dvě slova uvnitř jednoho úseku, obě nominální povahy. Tyto dvě části byly informačně rovnocenné, jedna z nich byla nadřazená druhé, nebo se jednalo o části jednoho názvu či jména v katakaně. Středová tečka zároveň výrazně pomáhala zpřehlednit informace v titulku.

Japonské uvozovky

Dalším interpunkčním znaménkem, které se ve zkoumaném vzorku titulků objevilo, byly „hrnaté polozávorky“ „ 「 」 “ (*kagikakko*, 鉤括弧).¹³ Jejich použití ve většině japonských formálních textů zhruba odpovídá použití uvozovek v češtině. V této práci je proto nazýváme „japonské uvozovky“. Obsahovalo je 131 titulků (31 %). V tabulce 5 můžeme vidět, konkrétně v kolika titulcích se tento typ závorek vyskytl v politických a sportovních rubrikách jednotlivých deníků.

Tab. 5: Četnost titulků obsahujících japonské uvozovky

novinový portál	seriózní deníky						bulvární deníky			
	<i>Asahi</i>		<i>Jomiuri</i>		<i>Mainiči</i>		<i>Nikkan</i>		<i>Júkan</i>	
rubrika	politika	sport	politika	sport	politika	sport	politika	sport	politika	sport
titulky obsahující japonské uvozovky	18	12	13	6	11	5	15	8	28	15
celkem	30		19		16		23		43	

¹³ Ve zkoumaném vzorku se objevily ve velmi malém počtu ještě další dva typy závorek. Ve 4 titulcích to byly závorky „ 【 】 “ (*sumicukikakko*, 隅付き括弧), které by se česky daly nazvat „závorky s rohy“. Ty stály vždy na začátku titulku a obsahovaly několikaslovnou nominální frázi, kterou tak dávaly do středu pozornosti. Ve 3 titulcích se objevily kulaté závorky „ ( ) “ (*marukakko*, 丸括弧), které obsahovaly doplňující informace, tak jak se používají například v češtině.

Jak můžeme vidět z tabulky, japonské uvozovky se vyskytly ve všech denících napříč všemi rubrikami. Ve sportovní rubrice všech deníků se ale objevovaly v menší míře než v politické rubrice.

Ve zkoumaném vzorku titulků měly japonské uvozovky několik použití. Obsahovaly proto různě dlouhé části textu. Tento text měl buď nominální charakter, nebo byl ve formě vět, někdy eliptických.

Více než polovina japonských uvozovek užitých ve zkoumaném vzorku titulků obsahovala text zformulovaný do podoby přímé řeči nebo jeho vybranou část. Ve většině z nich měl tento text podobu věty nebo eliptické věty. Stejně jako všechny úseky titulku, i text v japonských uvozovkách byl zkracován. Docházelo zejména k elipse slovesa na konci věty, jak můžeme vidět v příkladu (17).

(17) 「故郷で成長した姿を」 F A岸、楽天移籍

(*Mainichi* (s): 17/11/2016)

Příklad (17) po volném překladu zní: „Chci ve svém rodném městě ukázat, jak jsem dospěl“ říká Kiši, volný hráč baseballu, u příležitosti svého přestupu k týmu Rakuten. Sloveso na konci textu v uvozovkách je však vynecháno (viz kapitolu 4.2.3). Původní znění výroku i se slovesem se dozvídáme v článku, ke kterému titulek odkazuje.¹⁴

Ve 36 případech (27 %) ale na konci textu v japonských uvozovkách k elipse slovesa nedošlo. Japonské uvozovky jsou tak jedním z mála míst titulku, kde v rámci zkoumaného vzorku titulků opakovaně nebylo vynecháno koncové sloveso. Jeden z takových případů můžeme vidět v příkladu (18).

(18) 田中将大「トランプタワーではありません！」 NY宅の報道全面
否定…なぜ今？

(*Júkan* (s): 13/11/2016)

Tento titulek hovoří o tom, že baseballový hráč Masahiro Tanaka kompletně popřel zvěsti o svém bydlišti v New Yorku výrokem v japonských uvozovkách, který zní: „Trump Tower to není!“. Obsah japonských uvozovek je tedy ve formě věty se slovesem na konci, navíc pro důraz zakončen vykřičníkem.

¹⁴ Věta z článku obsahující výrok hráče Kišiho zní: „「地元の仙台で野球を始め、お世話になった人がたくさんいる。成長した姿を見せたい」と意欲を語った“.

Dále byly japonské uvozovky ve zkoumaném vzorku titulků použity k označení termínů či názvů, jak je tomu v příkladu (16), který se objevil už v části pojednávající o středové tečce.

(16) 今季初の奪三振王 シャーザー「サイ・ヤング賞」のお値段

(*Nikkan* (s): 17/11/2016)

V japonských uvozovkách je zde uveden název baseballové ceny, „ceny Cy Younga“, již byl oceněn rekordman v počtu strikeouts té sezóny, Scherzer.

V některých případech japonské uvozovky sloužily ke zdůraznění určitých částí titulku, jako je tomu i v příkladu (17).

(17) 北方領土返還 「ガス」「電気」が巨大な経済効果生む

(*Jūkan* (p): 19/11/2016)

Titulek po volném překladu zní: „V případě navrácení severních teritorií by zemní plyn a elektrická energie vynesly obrovské ekonomické zisky“. Japonské uvozovky zde oba výrazy vyčleňují z okolního textu a tím je zdůrazňují.

Text titulků v seznamech na úvodní stránce jednotlivých rubriky všech zkoumaných novinových portálů se neodlišoval barvou ani velikostí. Titulky tak byly, stejně jako i samotné články, po grafické stránce stejnorodé. Použití japonských uvozovek tak může být jedna z mála možností, jak text v titulku odlišit a tím zdůraznit.

Kromě posledního zmíněného, měly japonské uvozovky ve zkoumaném vzorku titulků další dva způsoby použití. Uváděly také text v podobě výroku, případně jeho část, nebo označovaly názvy. Více než čtvrtina titulků, kde byly japonské uvozovky použity, obsahovala text ve formě vět, na jejichž konci nebylo vynecháno sloveso. Japonské uvozovky jsou tak jedním z mála míst titulku, kde v rámci zkoumaného vzorku opakovaně nedošlo k elipse koncového slovesa. Do titulku tím byla vnesena jistá dynamičnost.

Anglické uvozovky

Ve zkoumaném vzorku titulků se také objevily dvojité horní uvozovky. Tento typ uvozovek je na rozdíl od japonštiny běžně používán např. v angličtině. V této práci je proto pro zjednodušení budeme nazývat „anglické uvozovky“. Ve zkoumaném vzorku titulků byly použity v 54 (13 %) titulcích. V tabulce 6 můžeme vidět, konkrétně v kolika titulcích se anglické uvozovky vyskytly v politických a sportovních rubrikách jednotlivých deníků.

Tab. 6: Četnost titulků obsahujících anglické uvozovky

novinový portál	seriózní deníky						bulvární deníky			
	Asahi		Jomiuri		Mainiči		Nikkan		Júkan	
rubrika	politika	sport	politika	sport	politika	sport	politika	sport	politika	sport
titulky obsahující anglické uvozovky	0	0	0	0	0	0	17	21	1	15
celkem	0		0		0		38		16	

Jak je vidět z tabulky, anglické uvozovky se vyskytly pouze v titulcích bulvárních deníků. V obou z nich převažoval výskyt anglických uvozovek v rubrice sport. V politické rubrice deníku *Júkan* se vyskytly jen jednou.

Naprostá většina anglických uvozovek ve zkoumaném vzorku titulků obsahovala nominální frázi složenou z jednoho nebo více slov. Někdy se jednalo o slovo nějakým způsobem neobvyklé nebo použité v neobvyklém kontextu, jindy to bylo běžné slovo, které bylo pomocí těchto uvozovek zdůrazněno. V příkladu (18) můžeme vidět jeden z titulků, kde bylo do anglických uvozovek vloženo neobvyklé spojení dvou nebo více slov.

(18) オバマ&トランプ二股で大失敗…安倍 “強欲外交” は命取り

(*Nikkan* (p): 22/11/2016)

Tento titulek kritizuje postoj současného japonského premiéra Abeho k předchozímu i současnému americkému prezidentovi a dodává, že jeho „chamtivá diplomacie“ (強欲外交) může být pro Japonsko fatální. Do anglických uvozovek jsou

v tomto titulku vložena slova, která se běžně ve spojení nevyskytují. Jedná se totiž o neologismus.

V příkladu (19) můžeme vidět v anglických uvozovkách uvedené slovo, které je použito v přeneseném významu.

(19) 「顔変えてもダメ」 前原誠司氏が語る民進再生の“処方箋”

(*Nikkan* (p): 14/11/2016)

Titulek sděluje, že japonský politik Seidži Maehara hovoří o „receptu“ („lékařském předpisu“) na obnovu Demokratické strany. Výraz „recept“ či „lékařský předpis“ je zde použit jako obrazné pojmenování pro „radu“, jak stranu pozměnit k lepšímu. Kromě toho, první část tohoto titulku tvoří text v japonských uvozovkách, který cituje výrok tohoto politika ve formě věty.

Anglické uvozovky v některých titulcích slovo zdůrazňovaly, jak můžeme vidět v příkladech (20) a (21).

(20) 薄口すぎたハリルJ、欲しかったのは“圧勝”

(*Júkan* (s): 17/11/2016)

Podle titulku japonská fotbalová reprezentace chtěla v daném zápase dosáhnout „jednoznačného vítězství“, přičemž slovo „jednoznačného vítězství“ je uvedeno v anglických uvozovkách. Vyhráli ale 2:1. Anglické uvozovky se zde podílejí na zdůraznění konkrétní formulace části výroku, čímž zřejmě poukazují na rozdíl mezi „jednoznačným vítězstvím“ a jejich skutečným výsledkem. Zároveň jsou možná zdůrazněním ironie toho, jak nepatrný rozdíl to je.

(21) グラウンド内外で醜態も ハム斎藤佑 “300万円減”の不思議

(*Nikkan* (s): 30/11/2016)

Titulek v příkladu (21) se podivuje nad tím, že Júki Saitóvi, členu baseballového týmu Hokkaido Nippon-Ham Fighters, byl plat „snížen o 3 miliony japonských jenů“. V anglických uvozovkách je uveden výraz vyjadřující „snížení o 3 miliony japonských jenů“. Anglické uvozovky tuto informaci především zdůrazňují. Důvodem k jejich

použití ale může být zároveň právě to, že je snížení hráčova platu o tuto částku z nějakého důvodu podle slov titulku „podivné“.

Ve zkoumaném vzorku titulků anglické uvozovky plnily část funkcí, které plní anglické uvozovky v angličtině, české uvozovky v češtině nebo japonské uvozovky použité v japonských titulcích. S běžným použitím anglických a českých uvozovek měly v některých případech společnou funkci označení slova, které bylo nějakým způsobem neobvyklé nebo bylo použito v neobvyklé kombinaci či kontextu. Často se jednalo o slova použitá v přeneseném významu. S japonskými uvozovkami použitými ve zkoumaném vzorku titulků měly společné to, že část textu zdůrazňovaly.

Vyskytovaly se jen v titulcích bulvárních deníků, které jsou charakteristické právě tím, že se snaží zajmout, vedle výrazné grafické podoby, také použitím neobvyklých forem textu (Schneiderová, 2008, s. 16). Tomu text uvnitř anglických uvozovek ve zkoumaném vzorku v mnoha případech odpovídá. Navíc použití anglických uvozovek v japonském textu je samo o sobě poměrně neobvyklé, takže jejich obsah je vystaven větší pozornosti.

Otazník a vykřičník

Otazník i vykřičník jsou dalšími interpunkčními znaménky, které titulek v některých případech rozdělují na úseky. Oba měly ale ve zkoumaném vzorku poměrně malé zastoupení. V některých případech se vyskytovaly přímo vedle sebe. Obě tato interpunkční znaménka se navíc v japonských formálních textech běžně nepoužívají. Z těchto důvodů jsou zde uvedeny v rámci jedné části práce.

Otazník (*gimonfu*, 疑問符) se ve zkoumaném vzorku titulků (420) objevil 9krát. Z toho 8 případů bylo z bulvárních deníků. Otazník stál za doplňující otázkou, která byla reakcí na sdělení ve zbytku titulku nebo vyjadřoval pochybnost či údiv nad sdělením, obsaženým v úseku titulku, za kterým stál. V obou případech tak vyjadřoval jistou míru subjektivity.

V příkladu (22) můžeme vidět titulek politické rubriky deníku *Asahi*, jediný titulek seriózního deníku, ve kterém se v sebraném vzorku otazník objevil.

(22) 岸田外相、外務省と地方へ 「ポスト安倍」 へ二人三脚？

(*Asahi* (p): 3/11/2016)

První úsek titulku uvádí, že japonský ministr zahraničí Kišida spolu se zástupci Ministerstva zahraničí navštěvují japonské regiony. Část s otazníkem by se dala volně přeložit jako: „Jde o společné úsilí dostat se na post současného premiéra Abeho?“. Jedná se o doplňující otázku ve formě eliptické věty, která je reakcí na počáteční úsek titulku. Není to objektivní sdělení, obsahuje jistou míru sugesce.

I když se **vykřičník** (*kantanfu*, 感嘆符), stejně jako otazník, ve formálních japonských textech běžně nepoužívá, ve 420 zkoumaných titulcích se vyskytl 10krát, a to jen v titulcích bulvárního deníku *Júkan*. Jeho funkce by se dala popsat jako zdůraznění už tak výrazné informace. Jistým způsobem k ní tak přidával pocit překvapení či nadšení. Byl tedy rovněž projevem subjektivity. Příklad (23) ukazuje zdůraznění už tak výrazné informace, jako je gól.

(23) 岡崎が欧州CL初ゴール！ レスター1位で決勝T進出 香川も2発決めた

(*Júkan* (s): 23/11/2016)

Počáteční část titulku zakončená vykřičníkem říká, že fotbalista Okazaki v evropské Lize mistrů střelil první gól. Vykřičník tak, zdá se, důležitost této informace ještě vyzdvihuje nad zbytek titulku. V tomto případě vykřičník zároveň odděluje tuto část od zbytku titulku.

Ve 3 titulcích se otazník a vykřičník objevily přímo vedle sebe jakožto dva znaky. Jejich společné použití by se dalo popsat jako spojení funkce obou z nich, v tomto případě zdůraznění údivu či pochybnosti, jak můžeme vidět na příkladu (24).

(24) 「あらゆる事態に対処できる」！？トランプ次期米大統領の専用車がスクープされる

(*Júkan* (p): 13/11/2016)

V tomto titulku vykřičník spolu s otazníkem stojí za frází: „Schopný překonat jakoukoli situaci“, která je uvedena v japonských uvozovkách. Titulek dále pokračuje: „Osobní vůz amerického prezidenta Donalda Trumpha odhalen“. Vykřičník přidává frázi v uvozovkách důraz, kdežto otazník zde můžeme chápat buď jako vyjádření údivu nebo pochybnosti o pravdivosti daného tvrzení.

Naprostá většina titulků obsahujících otazník nebo vykřičník byla z bulvárních deníků. Použití otazníku i vykřičníku bylo projevem subjektivity. Otazník stál za doplňující otázkou nebo vyjadřoval pochybnosti či údiv nad sdělením. Vykřičník zdůrazňoval nadšení nebo překvapení z daného sdělení. Jejich společné použití pak v podstatě tyto jejich prvky působení na čtenáře spojovalo. Jejich zastoupení ve zkoumaném vzorku bylo ale velmi nízké. Bylo by zapotřebí výsledků výzkumu většího počtu titulků, aby z toho vyvozené závěry mohly být považovány za obecně platné.

V této kapitole byla řeč o mezeře a všech interpunkčních znaménkách, která měla poměrně významný vliv na text titulku ve zkoumaném vzorku. Popsali jsme jejich četnost, funkce a způsoby použití. Nyní se podívejme, jakou formu měly zkratky objevující se ve zkoumaném vzorku a jak se jejich použití projevovalo na podobě titulku.

4.2.2 Zkratky

Jsou využívány různé způsoby, jak titulek redukovat na co nejnížší počet znaků, aby mohl pojmout co nejvíce znaků, a podal tak co nejvíce informací na omezeném prostoru. Jedním ze způsobů, jak tohoto docílit, je použití tvarů, které vznikly zkracováním. Ve zkoumaném vzorku titulků se objevily zkrácené tvary tvořené japonským písmem nebo písmeny latinky. Na základě toho je tato podkapitola rozdělena na dvě části.

Zkratky využívající zápis pomocí japonského písma

V japonštině všeobecně dochází k častému zkracování. Jelikož by novinový titulek měl být zjednodušeným shrnutím obsahu novinového článku (Malette, 1991, s. 72; Noguči, 2002, s. 94), zkracování se v něm projevuje o to víc.

Kombinace tří sad znaků v japonštině umožňuje různé způsoby zkracování. Jsou to znaky kandži, hiragany a katakany. Jednotlivé znaky kandži nesou význam slova (Iwasaki, 2013, s. 20), kdežto hiragana a katakana jsou slabičné abecedy. Pomocí znaků kandži se zapisují zejména podstatná jména a slovesné a adjektivní základy. Znaky hiragany se používají např. k zápisu pomocných sloves, partikulí nebo sufixů a koncovek sloves a přídavných jmen. Katakanou se píše cizí jména a slova přejatá do japonštiny především z evropských jazyků. Pomocí ní může být jakékoli slovo v textu také odlišeno, tak jako např. v češtině kurzívou (Krouský, 2001, s. 7).

Jedním ze způsobů, jak ušetřit znaky v titulku, je použití jednoho znaku namísto slova složeného z více znaků, které se pro daný význam běžně používá. Často se objevovaly tímto způsobem zkrácené názvy států, jak můžeme vidět v příkladu (1).

(1) 「一歩一歩山を」…露との条約交渉に関し首相

(*Jomiuri* (p): 20/11/2016)

Tento titulek hovoří o jednání o smlouvě s Ruskem. Právě název tohoto státu je zastoupen jedním znakem (露), který nese jeho význam. Běžně se ale pro zápis státu „Rusko“ používá slovo složené ze tří znaků (ロシア). Znak použitý v titulku krátce a jasně vyjadřuje, o jaký stát se jedná. Může být tedy chápán jako zkratka s významem tohoto státu.

Jak by se asi dalo očekávat, poměrně velké zastoupení měl znak s významem „Japonsko“ (日). Často se objevoval ve spojení se znakem, který nesl význam jiného státu. Tato kombinace znaků sloužila k vyjádření vztahů Japonska s příslušnou zemí. V příkladu (2) můžeme vidět tučně zvýrazněné znaky zastupující vztah Japonska s Indií.

(2) 「福島も未解決なのに」 日印原子力協定締結に批判相次ぐ

(*Nikkan* (p): 12/11/2016)

Ne vždy byl ale tento způsob zkrácení použit, jak dokládá příklad (3).

(3) 安倍首相、署名の意義強調…インドと原子力協定

(*Jomiuri* (p): 11/11/2016)

Příklady (2) a (3) se týkají dohody mezi Japonskem a Indií o spolupráci v oblasti jaderné energetiky. V každém z nich je ale název států vyjádřen jiným způsobem. V příkladu (2) jsou oba státy, uzavírající dohodu, vyjádřeny každý jedním znakem (日印), kdežto příklad (3) obsahuje jen název státu „Indie“ vyjádřený znaky katakany (インド). Označení dohody v příkladu (2) by se tak dalo přeložit jako „Japonsko-indická dohoda o spolupráci v oblasti jaderné energetiky“, kdežto příklad (3) ji uvádí jako „dohoda o spolupráci v oblasti jaderné energetiky s Indií“. Jedním z možných vysvětlení nepoužití zkratky státu v příkladu (3) může být fakt, že tento titulek není příliš dlouhý na to, aby bylo nutné zkratku použít. Navíc slovo napsané v katakaně

vynikne mezi znaky kandži, které jsou použity ve zbytku titulku, díky její odlišovací funkci. Záleží tedy na preferencích redakce daného deníku nebo autora titulku, kterou variantu použije.

Z dalších zkratk stáťů, které se ve zkoumaném vzorku titulků objevily, můžeme jmenovat např. znaky pro Austrálii „豪“ (#97), Spojené státy americké „米“ (#170), Německo „独“ (#156), Vietnam „越“ (#215).

Kromě stáťů byly jedním znakem zastupovány i názvy profesionálních baseballových lig v Japonsku, a to „セ“ pro Centrální ligu (セントラル・リーグ, Central League) a „パ“ pro Pacifickou ligu (パシフィック・リーグ, Pacific League) (#339). V obou případech je zkratka tvořena prvním znakem pojmenování, které danou ligu označuje.

Ve zkoumaném vzorku titulků se objevil i specifický typ zkratky, která byla tvořena kombinací znaku kandži a písmena latinky. Můžeme ji vidět v příkladu (4).

(4) 小平奈緒、1000で3位 スピードスケートW杯

(Asahi (s): 12/11/2016)

Je to zkratka „W杯“. Velké „W“ v ní představuje počáteční písmeno z anglického slova s významem „svět“ (*world*) a znak „杯“ (*hai*) značí „pohár“. Dohromady tedy tvoří význam mezinárodního šampionátu s názvem „World Cup“ (ワールドカップ), neboli „světový pohár“. Titulek tak sděluje, že japonská rychlobruslařka Nao Kodaira se umístila třetí v soutěži na tisíc metrů ve Světovém poháru v rychlobruslení. Ve zkoumaném vzorku titulků se tato zkratka díky svému významu vyskytla jen ve sportovních rubrikách, a to celkem 6krát.

Kromě zastoupení slova zkratkou složenou z jednoho nebo více znaků docházelo ve zkoumaném vzorku titulků ke zkrácení některých slov o znaky, které nebyly nezbytné k pochopení významu daného slova. Tímto způsobem byly zkracovány např. dlouhé oficiální názvy vysokých škol, společností a politických stran. Ponechána byla obvykle jen ta část názvu, která danou instituci specifikuje a odlišuje od ostatních stejného druhu, jak můžeme vidět v příkladu (5).

(5) 伏見工・京都工学院、花園かなわず 故平尾さんの母校

(Asahi (s): 13/11/2016)

V první části tohoto titulku jsou středovou tečkou odděleny zkrácené názvy škol. Středová tečka značí slučovací vztah mezi nimi, který by mohl být vyjádřen partikulí *to* (と), neboli českou spojkou „a“ (viz *Středová tečka*). Oficiální název první zmíněné školy zní Kjóto širicu Fušimi kógjó kótógakkó (京都市立伏見工業高等学校), název druhé Kjóto širicu Kjóto kógakuin kótógakkó (京都市立京都工学院高等学校). Vynecháním znaků na začátku i konci těchto názvů došlo ke značné úspoře znaků. V obou případech byly vynechány znaky, které dohromady nesly význam „městská vyšší střední škola v Kjótu“.

Některé znaky, které byly součástí často se objevujících slov, byly vynechávány opakovaně. Například u většiny příjmení osob ve sportovních rubrikách byly vynechávány honorifické sufixy (#316). Například v názvu sportovní disciplíny byl vynecháván výraz pro „metry“ za číslem vyjadřujícím vzdálenost (#136). V politické rubrice byl v názvech politických stran vynecháván znak pro „politickou stranu“ (党), který se běžně používá na jejich konci (#414). Tímto způsobem zkrácený název politické strany můžeme vidět v příkladu (6).

(6) 自民、9条改正を主張…審議再開

(Mainiči (p): 16/11/2016)

V tomto příkladu byl znak pro „politickou stranu“ vynechán v názvu strany v první části oddělené čárkou. Kromě toho jsou z původního oficiálního názvu strany vypuštěny další dva znaky. Kompletní oficiální název strany zní *Džijúminšutó* (自由民主党), neboli česky Liberální demokratická strana.¹⁵ Název složen z pěti znaků byl tak zkrácen na znaky pouze dva.

V případě slov, která mají více variant, byla v titulcích většinou použita ta kratší. Týkalo se to zejména katakanových slov. Příkladem může být zkrácená varianta *netto* (ネット) z původního *intánetto* (インターネット), neboli česky „internet“ (#22);

---

¹⁵ O dva znaky zkrácený název *Džimintó* (自民党) se pro označení této strany používá běžně. Zkrácení názvu navíc o znak pro „politickou stranu“ (党) je zřejmě specifické pro titulky.

basuke (バスケ) z *basukettobóru* (バスケットボール) „basketball“ (#340) nebo *tawaman* (タワマン) z *tawámanšon* (タワーマンション) „výškový bytový dům“ (#334).

Další možnost zkracování slov v katakaně v titulcích je vidět na příkladu (7). Ten ukazuje použití pouze první části v japonštině dvouslovného výrazu *figjua skéto* (フィギュアスケート) s významem „krasobruslení“.

(7) 紀平が1番滑走 フィギュア・全日本ジュニア女子SP

(*Asahi* (s): 18/11/2016)

Pro čtenáře sportovní rubriky je v titulku použita zkrácená varianta v kontextu celého sdělení titulku jistě dostačující k porozumění. V tomto titulku je navíc použita zkratka v latině „SP“. Jedná se o iniciálovou zkratku, která vznikla z anglického označení „krátkého programu“ v krasobruslení (*short program*, ショートプログラム).

Jaké další zkratky v latině se ve zkoumaném vzorku objevily a jaké měly formy a funkce, to si představíme v následující části.

Zkratky využívající zápis pomocí latinky

K úspornému vyjádření informace byla ve zkoumaném vzorku využívána také písmena latinky. Z celkových 420 zkoumaných titulků jich 80 (19 %) obsahovalo alespoň jedno písmeno latinky. V naprosté většině případů šlo o iniciálové zkratky. Tedy zkratky, které vznikly z počátečních písmen jednoslovného či víceslovného pojmenování. Ve třech případech se jednalo o akronyma. Až na jednu výjimku byly všechny ve formě velkých písmen. V následující tabulce můžeme vidět konkrétně, v kolika titulcích se objevila latinka v politických a sportovních rubrikách jednotlivých deníků.

Tab. 7: Četnost titulků obsahujících zkratky v latině

novinový portál	seriózní deníky						bulvární deníky			
	<i>Asahi</i>		<i>Jomiuri</i>		<i>Mainiči</i>		<i>Nikkan</i>		<i>Júkan</i>	
rubrika	politika	sport	politika	sport	politika	sport	politika	sport	politika	sport
titulky obsahující latinku	5	9	6	12	2	13	5	11	4	13
celkem	14		18		15		16		17	

Zkratky v latině byly použity na všech novinových portálech přibližně stejně často, jak můžeme vidět z tabulky. U všech zkoumaných deníků se ale lišilo jejich zastoupení ve sportovních a politických rubrikách. Ty sportovní obsahovaly latinu častěji.

Konkrétně 73 % titulků obsahujících latinu bylo ze sportovních rubrik. Největší zastoupení v nich měly zkratky v podobě jednoho písmena latinky. Tento typ zkratek nesl obvykle význam ve sportu často používaných výrazů a objevoval se napříč všemi deníky.

Nejvyšší četnost nejen mezi jednopísmennými zkratkami latinky, ale mezi veškerými zkratkami v latině měla zkratka „J“. Celkem se objevila 12krát, z toho 8krát v titulcích seriózních deníků. Jedná se o počáteční písmeno anglického slova s významem „Japonsko“ (*Japan*). V 7 ze zmiňovaných 12 titulků bylo písmeno „J“ použito ve spojení s číslem. Jeden z těchto případů můžeme vidět v příkladu (8), který se již objevil v kapitole 4.2.1.

(8) J 2 札幌がV、 J 1 昇格へ…清水も復帰が確定

(*Jomiuri* (s): 20/11/2016)

V případech tohoto typu vyjadřuje zkratka „J“ japonskou fotbalovou ligu (ジエ イリーグ; *Japanese League*). Za ní stojící číslo pak označuje úroveň dané ligy. Jedno písmeno tedy zastává několikaslovné pojmenování. Dochází tak k výrazné úspoře znaků, což umožňuje do krátkého úseku titulku zahrnout více informací. „J“ tedy v titulku zastupuje výraz nominálního charakteru, stejně jako naprostá většina zkratk v latině, které se ve zkoumaném vzorku objevily.

Příklad (8) zároveň obsahuje druhou nejčastěji se vyskytující zkratku, a tou je zkratka „V“. Ta se vyskytla v 9 titulcích. Jedná se o počáteční písmeno anglického slova s významem „vítězství“ (*victory*). Konkrétně v příkladu (8), plní tato zkratka funkci slovesa, tedy „vyhrát“, a to v minulém čase. Ze všech zkoumaných titulků v tomto jediném případě plní zkratka v latině jednoznačně funkci slovesa.

V příkladu (8) úsek titulku obsahující zkratky tedy sděluje, že druholigový tým Sapporo vyhrál a postupuje tak do ligy první. Obě výše zmíněné jednopísmenné zkratky se vzhledem ke svému významu vyskytovaly jen ve sportovních rubrikách.

Příklad (9) uvádí další dvě použití zkratky „J“, tentokrát v titulku bulvárního deníku.

(9) ハリル J に新たな難敵、侍 J と視聴率巡り場外戦 同時刻中継で
「放映権料値下げ運動」起こる！？

(*Jukan* (s): 11/11/2016)

Písmeno „J“ v obou případech opět nese význam „Japonsko“. První spojení „ハリル J“ (ハリルジャパン) označuje japonskou fotbalovou reprezentaci pod vedením bosenského trenéra Vahida Halilhodžiće. Katakánové slovo, které písmenu „J“ předchází, je tak zkrácenina příjmení tohoto trenéra (ハリルホジッチ). Druhá zkratka vyjadřuje přezdívku japonského národního baseballového týmu, která by se dala přeložit jako „samurajové Japonska“ (*Samurai Japan*, 侍ジャパン). Obě zkratky zde plní funkci nominální fráze.

Vedle jednopísmenných zkratk latinky se ve zkoumaném vzorku titulků objevily zkratky složené z několika písmen. Jednalo se především o ustálené mezinárodně nebo celostátně známé iniciálové zkratky, jako například názvy sportovních či mezinárodních politických seskupení, názvy společností apod. Tyto zkratky se objevovaly převážně v titulcích politických rubrik.

V příkladu (10) můžeme vidět použití zkratky „TPP“ s významem Transpacifické partnerství (Trans-Pacific Partnership), která byla mezi zkoumanými titulky nejčastěji zastoupenou zkratkou tohoto typu.¹⁶

(10) 「TPP、予算委で集中審議を」 民進・野田氏

(*Asahi* (p): 19/11/2016)

Tato zkratka se vyskytla ve zkoumaných titulcích celkem 8krát, a to pouze v politických rubrikách. Titulek vyjadřuje záměr japonského politika Nody zaměřit se při jednání o Transpacifickém partnerství na výbor pro rozpočet.

---

¹⁶Výsledky našeho výzkumu jsou ovlivněny skutečností, že v době sběru dat bylo členství Japonska v Transpacifickém partnerství často řešené téma. Bylo tomu tak kvůli prohlášení právě zvoleného amerického prezidenta Donalda Trumpa o záměru z členství vystoupit.

Příklad (11) je titulek ze sportovní rubriky deníku *Mainiči* na němž můžeme vidět zastoupení hned dvou zkratk složených z více písmen latinky.

(11) NHK杯開幕 羽生SP 100点超え

(*Mainiči* (s): 25/11/2016)

NHK je běžně používaná zkratka, která označuje vysílací společnost v Japonsku. Byla vytvořena z iniciál anglického přepisu japonského názvu této společnosti, tedy *Nippon Hósó Kjókai* (日本放送協会), neboli „Japonská vysílací společnost“. Vyskytuje se zde v kombinaci se znakem „杯“, jež nese význam „pohár“ a objevil se již v této kapitole jako součást zkratky „W杯“ v příkladu (4). Je tedy dalším příkladem zkratky tvořené kombinací znaku kandži a písmen latinky. V příkladu (11) tato zkratka označuje soutěž pořádanou společností NHK, která by se v češtině dala nazvat jako „Pohár NHK“ (エヌエイチケイはい).

Zkratka SP (*short program*, ショートプログラム) se již objevila v příkladu (7), kde byla i vysvětlena. Titulek v příkladu (11) tedy hovoří o zahájení soutěže NHK poháru, kde japonský krasobruslař Juzuru v krátkém programu získal více než 100 bodů. Obě zkratky tak v titulku zastupují nominální fráze.

Ve zkoumaném vzorku titulků hrály zkratky a zkrácená slova zásadní roli. Bez nich by v titulku nebylo možné vyjádřit tolik informací, kvůli tomu, že délka titulku je obvykle omezená. Jednak kvůli limitovanému prostoru na internetové stránce deníku, ale také z toho důvodu, že příliš dlouhé titulky čtenáře odradí (Srpková, 1998, s. 40).

V titulcích je tak proces zkracování hojně využíván. Ve zkoumaném vzorku titulků se vyskytovaly zkratky známé jak celosvětově, tak zkratky používané pouze v Japonsku a vybraných rubrikách japonských novin.

Většina z nich byla ale rozepsána v textu článku do své nezkrácené podoby. Objevily se zkrácené tvary tvořené japonským písmem, písmeny latinky nebo kombinací obou. Jejich naprostá většina v titulku zastupovala nominální frázi. Titulky ve zkoumaném vzorku tak díky zkratkám a zkráceným slovům mnohdy obsáhly velké množství informací zhuštěných do úseků nominálního charakteru. Na tom se podílí i elipsa, o které bude řeč v následující kapitole.

4.2.3 Elipsa

Elipsa je dalším ze způsobů, jak šetřit počet znaků v titulku a díky tomu na omezeném prostoru sdělit co nejvíc informací. Jde o vynechávání částí větné struktury, jejíž podobu titulek v některých případech vykazuje. Vynechávány byly ty části, které by měl čtenář být schopen si domyslet. Vypuštění této části by nemělo zásadně ovlivnit pochopení toho, co nám titulek sděluje.

Ve zkoumaném vzorku titulků docházelo kromě jiného k elipse sloves a partikulí, jejíž některé příklady si v této kapitole objasníme. Před tím si ale krátce popíšeme, jaké části byly vypouštěny a jakou funkci plní v japonské větě.

Jako první si objasníme, co jsou to partikule. Objevila se o nich už zmínka v kapitole 4.2.1 v části týkající se interpunkčního znaménka čárky a středové tečky. Jsou to nesamostatné neohebné částice, které hrají v japonské větě důležitou roli. Existuje několik druhů partikulí. Ve zkoumaném vzorku titulků byla vynechávána zejména partikule tématu a partikule pádové, které vyjadřují vztahy mezi větnými členy. Jejich pozice je za větným členem, jehož vztah k jinému členu nebo kontextu vyjadřují.

Po jejich vynechání tak titulky na pohled působí převážně jako shluky japonských znaků, které mají v podstatě charakter nominálních frází někdy od sebe oddělených interpunkčními znaménky nebo mezerou. Jedná se ale o slova, která nesou zásadní informace, a která byla okleštěna od částí, jež nejsou podstatné nebo je možné si je domyslet. Tyto zásadní informace v titulku nesou zejména podstatná jména, verbální substantiva, přídavná jména, často ve zkrácených tvarech. Ve zkoumaném vzorku se jich proto objevovalo velké množství.

Další částí, která byla z titulku často vypouštěna, byla pomocná slovesa. Nejčastěji to bylo pomocné sloveso *suru* (する) za verbálními substantivy, což jsou slova, která mohou ve větě fungovat jako podstatná jména i jako slovesa. Funkci slovesa plní právě po připojení pomocného slovesa *suru* (Cudžimura, 2013, s. 140–141). V titulcích se verbální substantiva proto vyskytovala poměrně často, jelikož vynecháním jejich slovesné části dojde ke značné úspoře znaků a jejich význam přitom zůstane čtenářovi i tak známý. Titulek tak zároveň dostane nominální charakter.

Nyní se podíváme na to, jakým způsobem lze titulky přeformulovat do podoby vět. Do následujících příkladů byly na základě článků, na které titulky odkazují, doplněny některé části tak, aby dohromady tvořily větu. Kromě sloves a partikulí bylo

ale ve většině případů nutné doplnit i jiné části, které nesou lexikální význam, aby věta obsahovala všechny podstatné informace. Pro sestavení věty bylo zároveň třeba změnit pozici některých částí titulku tak, aby pořadí větných členů odpovídalo nepříznakové japonské větě, tedy podmět-předmět-přísudek (Cudžimura, 2013, s. 238), tedy člen řízený vždy předchází členu řídicímu (Novák, 1989, s. 117). Tímto způsobem byly doplněny titulky v příkladech (1)–(4). V každé vytvořené větě jsou doplněné části vyznačeny tučně.

Titulek v příkladu (1) neobsahuje žádné sloveso a obsahuje jen jednu partikuli, a to pádovou partikuli *no* (の), která označuje vazbu přívlastku. Větu, která po doplnění vznikla, můžeme vidět v příkladu (1').

(1) 日経平均終値、今年の最高値更新… 204円高

(Jomiuri (p): 1/12/2016)

(1') 日経平均**株価**の終値は204円高くなり、**今年の最高値**を更新した。

Titulek v příkladu (1) chápeme jako: „Konečná cena japonského akciového indexu Nikkei vzrostla o 204 jenů, a stala se tak letošní novou nejvyšší“.

V první části oddělené v příkladu (1) čárkou byl doplněn název akciového indexu o dva znaky, o které byl v titulku zkrácen z původního oficiálního názvu. Zároveň byly v této části doplněny partikule *no* (の) a *wa* (は). Pádová partikule *no* vyjadřuje vazbu přívlastku „japonský akciový index Nikkei“ ke slovu „konečná cena“, které je podmíněm a zároveň tématem věty. Na místo čárky, která za ním v titulku stojí, byla proto doplněna partikule tématu *wa* (viz *Čárka*).

Část v titulku následující za čárkou byla pro sestavení věty přesunuta na její konec. Obsahuje totiž verbální substantivum, které se po doplnění slovesné části *suru* stává řídicím slovesem celé věty, jež má podle pravidel nepříznakové japonské syntaxe postavení na jejím konci. Konkrétně se jedná o verbální substantivum s významem „obnovení“ (更新), které ve spojení se slovesem *suru* nese význam „obnovit“. Toto sloveso je použito v minulém čase (更新した). Ve stejném úseku byla doplněna pádová

partikule *o* (を), která značí vazbu předmětu mezi touto slovesnou formou verbálního substantiva a mezi podstatným jménem „nejvyšší cena“ (最高値).

Koncový úsek obsahuje údaj o částce, o kterou cena akciového indexu vzrostla. Tento úsek je v titulku od prvního úseku oddělen trojtečkou a tím vyčleněn, jelikož se jedná specifickou informací, která je tím zdůrazněna. V tomto úseku byl doplněn tvar pomocného slovesa *naru* (なり), které ve spojení s adjektivním základem s významem vysoký (高) vyjadřuje sloveso „zvýšit se“ (高くなる).

Ve větě v příkladu (1') byla doplněna pomocná slovesa. Kromě těchto sloves došlo v některých titulcích také k elipse sloves plnovýznamových. O jaký typ slovesa se jedná, v některých případech napovídá partikule na konci titulku nebo úseku. V příkladu (2) můžeme vidět zakončení titulku partikulí *e* (へ). Kromě ní titulek obsahuje dvě pádové partikule, *no* (の) a *kara* (から), a zároveň neobsahuje žádné sloveso.

(2) 医療療養病床の光熱水費 1 日 3 7 0 円、全患者から徴収へ

(Asahi (p): 25/11/2016)

(2') 厚生労働省は医療療養病床の光熱水費について、全ての 6 5 歳以上の患者から 1 日当たり 3 7 0 円を徴収する方針を固めた。

Titulek v příkladu (2) chápeme jako: „Od všech pacientů na lůžku dlouhodobé péče bude vybírán poplatek 370 jenů za den za náklady za světlo, topení a vodu“. Po doplnění vynechaných částí na základě článku vznikla věta, kterou můžeme vidět v příkladu (2').

Pádová partikule *e* (へ) v japonštině obvykle vyjadřuje směr pohybu nebo činnosti. V příkladu (2), kde stojí na konci titulku za verbálním substantivem s významem „výběr poplatku“ (徴収) dává najevo záměr do budoucnosti. Ve vytvořené větě v příkladu (2') tato partikule není použita. Namísto ní bylo na základě článku doplněno sloveso *suru* a fráze, která celé sdělení o výběru poplatku uvedené v původním titulku v příkladu (2) mění na přívlastek ke slovu „ustanovení“ o kterém bylo „rozhodnuto“ (方針を固めた). Za vyjádřením částky v jenech byla doplněna pádová partikule *o* (を) označující tuto částku jakožto předmět slovesa s významem

„vybírat poplatek“ (徴収する), které vzniklo po doplnění pomocného slovesa *suru* za jmenný základ verbálního substantiva.

Dále bylo na základě článku doplněno téma, které je zároveň podmětem věty. Je jím název ministerstva, Ministerstvo pro zdraví, práci a sociální věci (厚生労働省), jakožto státní orgán, který o stanovení poplatku rozhodl. Za něj byla doplněna partikule tématu *wa* (は).

Byla také doplněna informace upřesňující, kterých pacientů se výběr poplatku týká. Podle článku jsou to totiž „všichni pacienti nad 65 let“ (全ての65歳以上の患者), kdežto podle původního znění titulku, jak vidíme v příkladu (2), má být poplatek vybírán od „všech pacientů“ (全患者). Část udávající věk tak byla doplněna do pozice přívlastku před výraz „pacienti“ (患者).

Znak s významem „všichni“ (全) byl v titulku použit jako součást složeniny s významem „všichni pacienti“ (全患者). Ve větě v příkladu (2') byla mezi tento znak a výraz „pacienti“ (患者) doplněna informace o věku pacientů. Znak s významem „všichni“ je tam použit jakožto příslovce s koncovkou v hiraganě napojené na nominální výraz pomocí partikule *no* (全ての).

Nyní se podívejme na titulek v příkladu (3), ve kterém došlo k elipse slovesa na třech místech, ale nebyly v něm vynechány pádové partikule. Pro převedení tohoto titulku do podoby věty bylo potřeba doplnit jen jednu partikuli, a to partikuli *to* (と). Doplnění sloves a partikule můžeme vidět v příkladu (3').

(3) 「朴槿恵は退陣せよ」左派団体が主導 ソウルで2000年以降最大の抗議集会に

(*Jūkan* (p): 13/11/2016)

(3') ソウルで2000年以降最大の抗議集会になった。左派団体が主導し、「朴槿恵は退陣せよ」と叫びました。

Titulek v příkladu (3) chápeme takto: „Levicové organizace vedly největší protestní shromáždění v Soulu od roku 2000 proti Kun-hje Pak a provolávaly, aby odstoupila“. Po doplnění vynechaných částí byly vytvořeny dvě věty.

Koncový úsek titulku byl přesunut na začátek, jakožto samostatná věta, která uvádí do tématu. Tento úsek je v titulku zakončený pádovou partikulí *ni* (に), která

v tomto případě naznačuje změnu stavu. Za ni bylo proto doplněno sloveso, s nímž vytváří spojení, které nese význam „stát se“ či „propuknout“ v minulém čase (なつた). Věta, která z tohoto úseku vznikla, by se tak dala přeložit takto: „V Soulu propuklo největší protestní shromáždění od roku 2000“.

Na konci prvního úseku titulku byl za verbálním substantivem s významem „vedení“ (主導) doplněn tvar slovesa *suru* (し). Jak bylo uvedeno v kapitole 4.2.1, ve zkoumaném vzorku byl text v japonských uvozovkách jedním z mála míst, kde nedocházelo k elipse slovesa. I v příkladu (3) japonské uvozovky obsahují nezkrácenou podobu věty. Text uvnitř uvozovek je zakončen slovesem *suru* ve tvaru imperativu (せよ). To je napojeno za verbální substantivum s významem „odstoupení z funkce“ (退陣). Podle článku se jedná o konkrétní výrok protestujících. Tento text v japonských uvozovkách byl přisunut na konec druhé věty a za něj byla doplněna výroková partikule *to* (と), která uvozuje přímou řeč. Pojí se zde se slovesem v minulém čase s významem „křičet“ (叫びました). Druhá věta by se tak dala přeložit jako: Levicové organizace v čele křičely: „Odstupte z funkce, Kun-hje Pak!“.

Ve zkoumaných titulcích stejné části někdy byly, jindy nebyly vynechávány. Pravidla popisující, k elipse jakých částí a v jakých případech dochází v titulcích japonského tisku, podrobně rozebírá ve své práci Takako Noguči (2002). Jako příklad můžeme uvést její závěr, že v případě zakončení titulku partikulí *ni* (に) za ní došlo k elipse pomocného slovesa *suru* (する) nebo *naru* (なる), což odpovídá i našemu doplnění v příkladu (3').

Způsobem, kterým byly příklady (1), (2) a (3) převedeny do podoby věty, je možné převést většinu titulků. Díky dvojí funkci verbálních substantiv je ale některé titulky možné chápat jako větu i jako nominální frázi, jak můžeme vidět na titulku v příkladu (4), který se již objevil v části pojednávající o středové tečce. Tento titulek neobsahuje žádné sloveso a obsahuje pouze jednu partikuli, a to partikuli *no* (の), další dvě jsou nahrazeny interpunkčními znaménky. V příkladu (4') je tento titulek uveden po doplnění partikulí a slovesa jako věta, kdežto v příkladu (4'') po doplnění pouze partikulí má podobu nominální fráze.

(4) 岸田氏・ケリー氏、12回目の会談

(Jomiuri (p): 18/11/2016)

(4') 岸田氏はケリー氏と12回目に会談した。

(4'') 岸田氏とケリー氏の12回目の会談

Věta v příkladu (4') byla z titulku vytvořena na základě článku a dala by se přeložit jako: „Kišida se sešel s Kerryem podvanácté“. Za verbální substantivum, které by se dalo přeložit jako „jednání“ či „schůze“ (会談) na konci titulku, bylo doplněno sloveso *suru* v minulém čase (した), čímž vzniklo sloveso „sešli se“ (会談した), které je řídicím slovesem věty.

Titulek ale můžeme chápat také jako nominální frázi v příkladu (4''): „Dvanáctá schůze Kišidy a Kerryho“. Hlavou této nominální fráze je verbální substantivum „schůze“ (会談) na konci titulku. Všechny ostatní části titulku toto slovo rozvíjí, a proto stojí v pozici před ním.

Do obou příkladů byly doplněny dvě partikule namísto interpunkčních znamének. Jejich doplnění na místa interpunkčních znamének v obou případech z velké míry neodpovídá závěrům této práce v kapitole 4.2.1. Význam se ale neliší. To jen dokazuje, že ve většině případů neexistuje pouze jediná správná možnost doplnění či nahrazení částí v titulku. Kvůli vynechávání některých částí titulku se i samotné pochopení titulku někdy může lišit, a to bohužel i od skutečnosti uvedené v článku, jak jsme se mohli přesvědčit v příkladu (2').

Ať měly titulky ve zkoumaném vzorku podobu eliptických vět nebo nominálních frází, v naprosté většině z nich byly některé části vypouštěny. K méně častému vynechávání docházelo uvnitř japonských uvozovek. Vynechávány byly partikule, z nichž některé byly nahrazeny konkrétními interpunkčními znaménky. V ostatních případech ale docházelo k tomu, že slova navazovala jedno na druhé. Byla vynechávána také slovesa, díky čemuž mnohdy úseky titulku dostávaly nominální charakter. V jiných případech ale v titulku užitá kontextové nebo pádové partikule jednoznačně napovídaly, že se jedná o eliptickou větu. Jaká slovesa byla vynechávána někdy naznačovaly také partikule na konci titulku nebo úseku.

K elipse sloves a partikulí dochází v případě, že pro pochopení základního sdělení titulku nejsou nezbytné nebo je možné si je domyslet. Čtenář, který se s japonskými titulky již setkal, zná významy slov použitých v titulku a nejlépe i kontext zprávy, měl by být schopen titulku porozumět.

Závěr

Tato práce se zabývala podobou současných titulků webových portálů japonských deníků. Cílem bylo představit nejvýraznější formální znaky typické pro tyto titulky představující specifický útvar publicistického stylu, a tak napomoci zejména studentům japonštiny si o nich udělat základní představu. Za tímto účelem byla provedena analýza 420 titulků sebraných z pěti japonských novinových portálů, a to konkrétně třech seriózních (*Asahi šinbun*, *Jomiuri šinbun* a *Mainiči šinbun*) a dvou bulvárních (*Júkan Fudži* a *Nikkan Gendai*). Z ní vyplynulo, že charakteristické rysy sebraných titulků jsou z velké části projevem specifického použití interpunkčních znamének, mezer, zkratek a elipsy. Podle nich byla rozdělena hlavní část práce.

Při analýze bylo zjištěno, že většina sebraných titulků se skládala ze dvou úseků, oddělených od sebe nejčastěji mezerou nebo trojtečkou. Úseky potom obsahovaly další interpunkční znaménka, která plní v titulku důležité funkce, někdy odlišné od funkcí, které plní v jiných japonských formálních textech. Tato interpunkční znaménka rozdělovala úseky na menší části. Některá z nich označovala vzájemné vztahy těchto částí (např. čárka), některá je různými způsoby vyčleňovala (např. japonské uvozovky) a některá jim přidávala určitý význam (např. „anglické“ uvozovky). Všechna ale ve zkoumaném vzorku plnila více různých funkcí.

Titulky často obsahovaly informace vyjádřené pomocí jazykových zkratk různého druhu. Ty kromě japonského písma někdy využívaly i písmena latinky. Ve zkoumaném vzorku titulků se vyskytovaly zkratky jak celosvětově známé, tak i zkratky používané pouze v Japonsku a vybraných rubrikách japonských novin. Ve většině případů byla ale jejich nezkrácená podoba použita v článku, na který daný titulek odkazoval. Naprostá většina zkratk měla v titulcích funkci nominální fráze.

Sloves se ve zkoumaném vzorku titulků objevovalo minimum, neboť byly často předmětem elipsy. Docházelo k vynechávání sloves plnovýznamových, která bylo možné si podle kontextu domyslet. Jaké sloveso bylo vynecháno, někdy také naznačovaly v titulku použité pádové partikule. Velmi často bylo vynecháváno pomocné sloveso *suru* za verbálními substantivy. Ta se hojně vyskytovala na konci titulku nebo jeho úseků, kde bylo využíváno jejich dvojí funkce. Po vypuštění jejich slovesné části a některých partikulí titulky často dostávaly nominální charakter. K elipse partikulí docházelo zejména v případě partikule tématu a partikulí pádových. Některé partikule byly nahrazovány interpunkčními znaménky, některé ale nahrazeny nebyly,

a tak došlo k tomu, že slova přímo navazovala jedno na druhé. Skupina takto za sebou řazených slov pak tvořila jeden nominální výraz. Ve zkoumaných titulcích stejné prvky někdy byly, jindy nebyly vynechávány. Záviselo to zejména na potřebách konkrétního titulku. To platí ale nejen pro elipsu.

Každý titulek je totiž jiný, a vyžaduje proto odlišný přístup. Výzkum ukázal, že sice existují jisté převažující tendence v použití vybraných prostředků v titulcích, ale nejedná se o striktní pravidla, podle kterých by byly veškeré titulky vytvářeny. Použití daného prostředku, podle všeho, závisí na rozhodnutí samotného autora titulku nebo na pravidlech či preferencích konkrétních redakcí deníků.

Výzkum provedený v rámci této práce byl poměrně malého rozsahu. Zaměřil se jen na několik vybraných prostředků, na jejichž podrobné popsání v práci nebyl prostor. Jejich výzkum by se ale dal značně rozvést. I mnoho dalších zde nezmíněných jevů by se dalo na japonských novinových titulcích zkoumat do hloubky. Jak jsme se totiž přesvědčili, japonské novinové titulky jsou zajímavé ale poměrně komplikované útvary textu. Znalost japonštiny nezaručuje, že jim bez dostatečné předchozí zkušenosti člověk porozumí. Kromě toho se jejich podoba neustále vyvíjí spolu s měnící se dobou a s ní přicházejícími novými typy médií. Titulky by se měly proto dále zkoumat a popisovat.

Resumé

This thesis aims to introduce the characteristic features of headlines gathered from Japanese news websites. The introductory part summarizes history and specifics of contemporary Japanese journalism, continuing with characterization of journalistic style. The topic of newspaper headlines further reveals what the headlines should look like according to Czech and foreign journalists, followed by specifics of headlines that appear in popular news and in internet media. The core of the thesis consists of analysis of headlines from five Japanese news websites and their results, three of them being quality news and two of them popular news. The three quality ones are *Asahi Shimbun*, *Yomiuri Shimbun* and *Mainichi Shimbun* also known as „The Big 3“, because of their significance both in Japanese and worldwide media market. The popular press news websites are *Yukan Fuji* and *Nikkan Gendai*. The analysed newspaper headlines come from sport and politics sections. Three key features contributing to the structure of the headlines were observed thanks to the analysis. Those being punctuation marks, abbreviations and ellipsis. Chapter “Research results” is divided into subchapters based on said features. The subchapters describe and dwell deeper into their frequency and function.

Seznam použité literatury

- BARTOŠEK, Jaroslav. 1996. Novinové titulky. In: *Jazyk a jeho užívání: sborník k životnímu jubileu profesora Oldřicha Uličného*. Alena MACUROVÁ a Iva NEBESKÁ (eds.). Praha: Univerzita Karlova, s. 251–264. ISBN 80-85899-19-1.
- BARTOŠEK, Jaroslav. 2002. Žurnalistické titulky. In: *Základy žurnalistiky*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. ISBN 80-7318-058-6.
- BEČKA, Josef Václav. 1973. *Jazyk a styl novin*. Praha: Novinář.
- BEDNÁŘ, Vojtěch. 2011. *Internetová publicistika*. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-247-3452-1.
- BERÁNKOVÁ, Milena. 1973. Titulek. In: *Novinářské žánry: Knihovnička novináře*, 1. Část. Praha: Novinář
- BURNS, Lynette Sheridan. 2004. *Žurnalistika: Praktická příručka pro novináře*. Praha: Portál. ISBN 80-7178-871-6.
- CLAUSEN, Lisbeth. 2003. *Global News Production*. Copenhagen: Copenhagen Business School Press. e-ISBN 978-87-630-9957-8.
- Foreign Press Center/Japan. 1977. Japan's Mass Media. *About Japan*. Series 7. Tokyo: Kinji Kawamura.
- CUDŽIMURA, Nacuko. 2013. *An Introduction to Japanese Linguistics*. Hoboken: Wiley. 3. vydání. ISBN 978-1-4443-3773-0.
- HOLUB, Petr. 2008. Bulvární styl ovládl seriózní noviny. In: *Mediální teorie a praxe*. Vladimír P. POLÁCH (ed.). Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. s. 25–28. ISBN 978-80-244-2056-1.
- CHLOUPEK, Jan. 1986. Publicistický styl. In: *Dichotomie spisovnosti a nespisovnosti*. Brno: Univerzita J. E. Purkyně. s. 35–44.
- Japan Echo Inc. 1989. *The Japan of Today*. Tokyo: International Society for Educational Information.
- IWASAKI, Šoiči. 2013. *Japanese*. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. ISBN 978-90-272-3817-7.

- JAVŮREK, Adam. 2008. Základy online žurnalistiky. In: *Mediální teorie a praxe*. Vladimír P. POLÁCH (ed.). Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. s. 41–47. ISBN 978-80-244-2056-1.
- JÍLEK, Viktor. 2005. *Lexikologie a stylistika nejen pro žurnalisty*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 80-244-1246-2.
- JUASA, Čieko. 2014. *Netto no njūsu kidži ni okeru midaši no kinó* [Funkce titulků k článkům internetových zpráv]. *Waseda Nihongo Kenkjú* 23: s. 13–23. ISSN 1348-4796.
- KRAUSS, Ellis S. 2000. *Broadcasting Politics in Japan*. NHK and Television News. New York: Cornell University Press. ISBN 978-0-8014-3748-9.
- KROUSKÝ, Ivan. 2001. *Učebnice japonštiny*. Jinočany: H&H. ISBN 80-86022-98-6.
- KŘÍSTEK, Václav. 1973. Současné novinové titulky. *Naše řeč*. 56 (5): 229–237. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR. 82 (2): s. 79–86. ISSN 0027-8203.
- LEGEWIE, Jochen. 2010. *Japan's Media: Inside and Outside Powerbrokers*. 2. vydání. Tokio: Communications & Network Consulting Japan.
- MALLETTE, Malcolm F. (red.). 1991. *Příručka pro novináře střední & východní Evropy*. Přeložily CHOLUJOVÁ Milada a Veronika MAXOVÁ. Praha: Lidové noviny/World Press Freedom Committee. ISBN 80-7106-045-3.
- MISTRÍK, Jozef. 1985. *Štylistika*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.
- NOGUČI, Takako. 2002. "Midaši" no 'bunpó': kaidoku e no tebiki to šomondai ['Gramatika' "titulků": postup při jejich dešifrování a různé problémy]. *Kóza Nihongokjóiku* 38: s. 94–124.
- NOVÁK, Miroslav. 1989. *Gramatika japonštiny*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství.
- OSVALDOVÁ, Barbora a HALADA, Jan. 1999. *Encyklopedie praktické žurnalistiky*. Praha: Libri. ISBN 80-85983-76-1.
- REAH, Danuta. 1998. *The Language of Newspapers*. London: Routledge. ISBN 0-415-14600-3.
- SHATURY, Amr Ahmed. 1999. Titulky v psané publicistice (Srovnávací studie). *Naše řeč*. Praha: Ústav pro jazyk český AV ČR. 82 (2): s. 79–86. ISSN 0027-8203.

SCHNEIDEROVÁ, Soňa. 2008. *Informace - text - kontext: Nad současnou situací médií*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-2059-2.

SODOMKOVÁ, Magdalena. 2015. *Jak psát žurnalistický text*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. ISBN 978-80-244-4813-8.

SRPOVÁ, Hana. 1998. *K aktualizaci a automatizaci v současné psané publicistice*. Ostrava: Ostravská univerzita. ISBN 80-7042-490-7.

TRAMPOTA, Tomáš. 2009. *Bulvarizace médií je už příliš daleko* [online]. [cit. 3.12.2017]. online.muni.cz. Dostupné z:

3.12.2017]. online.muni.cz. Dostupné z:

<http://www.online.muni.cz/udalosti/1567#.UxNCpuN5NsI>.

VALASKIVI, Katja. 2007. *Mapping Media and Communication Research: Japan*. Helsinki: University of Helsinki. ISBN 978-952-10-4045-0.

Internetové zdroje

www1: Kyodo Public Relations. *Media in Japan*. [b.r.] [online]. [cit. 17.11.2016] Dostupné z: <http://kyodo-pr.co.jp/en/about-us/media-in-japan/>.

www2: Nippon News. *Yomiuri Newspaper*. © 2017 [online]. [cit. 2.1.2017]. Dostupné z: <http://www.nipponnews.net/en/yomiuri-newspaper-archives/>.

www3: The Mainichi Newspapers. *Company Timeline*. [b.r.] [online]. [cit. 16.11.2016]. Dostupné z: http://www.mainichi.co.jp/annuncio_e/CompanyTimeline.html.

www4: The Yomiuri Shimbun. *History*. [b.r.] [online]. [cit. 17.11.2016]. Dostupné z: <https://info.yomiuri.co.jp/english/history.html>.

www5: The Yomiuri Shimbun. *The Yomiuri Shimbun*. [b.r.] [online]. [cit. 16.11.2016]. Dostupné z: <https://info.yomiuri.co.jp/english/yomiuri.html>.

www6: Nippon News. *Mainichi Newspaper*. © 2017 [online]. [cit. 2.1.2017]. Dostupné z: <http://www.nipponnews.net/en/mainichi-newspaper-archives/>.

Seznam příloh

Příloha 1: Seznam sebraných titulků

Seznam sebraných titulků

č.	datum	noviny	rubrika	titulek
1	11.11.2016	Júkan	politika	洗い流せない影響力 フィリピンから洗剤「ジョイ」
2	11.11.2016	Mainiči	sport	1 3 安打 1 1 得点 メキシコに快勝
3	11.11.2016	Asahi	sport	1 7 歳畑岡、上々のプロデビュー 女子ゴルフ第 1 R
4	11.11.2016	Júkan	politika	NHK 榎井会長、トランプ氏のヅラ疑惑イジリ「僕は似てない、髪もフサフサ」
5	11.11.2016	Nikkan	sport	ドジャースは主砲が接近 ハム大谷にメジャーの“秋波” 続々
6	11.11.2016	Nikkan	politika	トランプ大統領にスリ寄る 安倍政権の右往左往と無定見
7	11.11.2016	Júkan	sport	ハリルJに新たな難敵、侍Jと視聴率巡り場外戦 同時刻中継で「放映権料値下げ運動」起こる!?
8	11.11.2016	Nikkan	sport	ライバル筒香は 2 打点 4 タコ中田翔に侍 J4 番“本命”の重圧
9	11.11.2016	Asahi	politika	前原氏「野党共闘なら政策説明しないと」
10	11.11.2016	Mainiči	politika	原子力協定に署名…NPT 未加盟国とは唯一
11	11.11.2016	Jomiuri	politika	安倍首相、署名の意義強調…インドと原子力協定
12	11.11.2016	Jomiuri	sport	小林もゴール…ハリルJ、オマーンに 4-0 快勝
13	11.11.2016	Jomiuri	sport	打者・大谷ら活躍、1 1 得点で大勝…侍ジャパン
14	11.11.2016	Mainiči	politika	拭えぬ核拡散の懸念
15	11.11.2016	Júkan	sport	日本ハム・大谷に“元恋人”のドジャース主砲・ゴンザレスが急接近 憧れカーショーをダシに勧誘されちゃった
16	11.11.2016	Jomiuri	politika	沖縄相「差別と断定できぬ」に翁長氏「残念だ」
17	11.11.2016	Mainiči	sport	相手守備裏狙い清武 2 アシスト 1 ゴール
18	11.11.2016	Nikkan	politika	美人すぎると話題 トランプ長女が「駐日大使」の仰天情報
19	11.11.2016	Asahi	politika	翁長知事らアセスやり直し求める ヘリパッド移設問題
20	11.11.2016	Asahi	sport	錦織「タフな戦いになる」
21	12.11.2016	Mainiči	politika	いらっしやい 阿寒湖のマリモ観察など 環境省検討
22	12.11.2016	Júkan	sport	「尻までクリアに…」大相撲の 8 K 中継にネットで不安の声
23	12.11.2016	Nikkan	politika	「福島も未解決なのに」日印原子力協定締結に批判相次ぐ
24	12.11.2016	Nikkan	politika	【特別編】トランプ勝利翌日の衆院“強行”通過は安倍首相の懇願メッセージ
25	12.11.2016	Júkan	politika	トランプ氏、豹変のワケ オバマ大統領と穏やかに会談
26	12.11.2016	Nikkan	sport	メキシコ戦で 2 安打 小久保監督も悩む“打者大谷”の存在感
27	12.11.2016	Jomiuri	sport	ラグビー日本代表、ジョージアに逆転勝ち
28	12.11.2016	Jomiuri	sport	侍ジャパン、延長でオランダ破る
29	12.11.2016	Asahi	politika	古民家生かして街おこし、政府が支援へ 菅長官が表明
30	12.11.2016	Jomiuri	politika	安倍首相、インド首相に新幹線PR…車中会談も
31	12.11.2016	Asahi	sport	小平奈緒、1 0 0 0 で 3 位 スピードスケートW杯
32	12.11.2016	Nikkan	sport	履正社躍進の裏に橋下徹元大阪府知事あり
33	12.11.2016	Mainiči	sport	攻めて立川初V 男子 7 3 キロ級
34	12.11.2016	Mainiči	politika	新潟・柏崎市長選 原発再稼働、再び争点 容認・反対派一騎打ち あす告示
35	12.11.2016	Jomiuri	politika	日中韓首脳会談、政府が来月日本で開催を打診
36	12.11.2016	Asahi	politika	日印協定「インドの核保有助長の懸念ある」 蓮舫氏

37	12.11.2016	Júkan	sport	日本代表に「久保ブーム」が起こるか ハリルホジッチ監督を救うのは…
38	12.11.2016	Asahi	sport	早実・札幌第一が4強進出 明治神宮野球大会
39	12.11.2016	Mainiči	sport	札幌、劇的ゴールでJ1昇格に前進
40	12.11.2016	Júkan	politika	蓮舫氏「トランプ氏に失礼」でまたもブーメラン 本来の立場忘れ、本末転倒の攻撃材料に
41	13.11.2016	Nikkan	sport	「1番・中堅」なら負担増 FA糸井は阪神入りでも課題山積
42	13.11.2016	Júkan	politika	「あらゆる事態に対処できる」！？トランプ次期米大統領の専用車がスクープされる
43	13.11.2016	Jomiuri	politika	「予算のムダ」斬り込み不足…行政事業レビュー
44	13.11.2016	Júkan	politika	「朴槿恵は退陣せよ」左派団体が主導 ソウルで2000年以降最大の抗議集会に
45	13.11.2016	Asahi	politika	つくば市長に五十嵐立青氏が初当選（13日の新市長）
46	13.11.2016	Mainiči	politika	五十嵐氏が初当選
47	13.11.2016	Asahi	sport	伏見工・京都工学院、花園かなわず 故平尾さんの母校
48	13.11.2016	Jomiuri	sport	侍、オランダ破る…2試合連続延長タイブレイク
49	13.11.2016	Asahi	sport	侍ジャパン、オランダに逆転勝ち 強化試合は3勝1敗
50	13.11.2016	Nikkan	sport	初2ケタ勝利のFA山口に3年6億円 巨人の提示は適正なのか
51	13.11.2016	Mainiči	sport	名城大が福井県立大降す 全日本大学選手権
52	13.11.2016	Jomiuri	sport	大相撲初日、豪栄道は白星…日馬富士に早くも土
53	13.11.2016	Mainiči	sport	大野らがGS東京へ
54	13.11.2016	Nikkan	politika	新政権の参謀か トランプ長女の夫「ジャレッド氏」の正体
55	13.11.2016	Júkan	sport	松山英樹「体重が重すぎて」クラブに八つ当たりするほどの“不調”でボキッ！！
56	13.11.2016	Asahi	politika	泊原発の事故想定、総合防災訓練 首相、官邸で指示
57	13.11.2016	Mainiči	politika	渡辺氏が初当選 山梨
58	13.11.2016	Jomiuri	politika	現職と新人、2人が届け出…宇都宮市長選が告示
59	13.11.2016	Júkan	sport	田中将大「トランプタワーではありません！」 NY宅の報道全面否定…なぜ今？
60	14.11.2016	Mainiči	sport	大畑氏が殿堂入り 日本人では2人目
61	14.11.2016	Jomiuri	politika	「退位」反対論目立つ…保守系論客「摂政で」
62	14.11.2016	Nikkan	politika	「顔変えてもダメ」前原誠司氏が語る民進再生の“処方箋”
63	14.11.2016	Jomiuri	sport	Gドラフト1位・吉川内野手と仮契約…背番号0
64	14.11.2016	Nikkan	politika	TPP 参院審議の無意味 安倍首相に求められるケジメと懺悔
65	14.11.2016	Júkan	sport	ノムさんご機嫌！「スーパースター」大谷と談笑&腕もみもみ
66	14.11.2016	Júkan	sport	ハリル監督、本田に禁断のダメ出し 「経験あるがリズム足りない」
67	14.11.2016	Mainiči	sport	中部徳洲会が2年連続6回目の優勝
68	14.11.2016	Asahi	politika	五輪組織委の運営、都が関与強化を検討 財政状況把握へ
69	14.11.2016	Jomiuri	politika	今後の日米関係に「不安」58%…読売調査
70	14.11.2016	Júkan	politika	仰天！中国「宅配包装用テープ」2015年だけで赤道425周分使っていた
71	14.11.2016	Nikkan	sport	元巨人ドラ1に片思い2年 阪神は今年も村田透獲りに失敗か

72	14.11.2016	Júkan	politika	台湾・洪秀柱主席、習主席発言に反発「孫文の継承者は国民党」
73	14.11.2016	Mainiči	politika	安倍首相、なおトランプ氏翻意を期待
74	14.11.2016	Asahi	sport	決勝は早稲田実一履正社 明治神宮大会・高校の部
75	14.11.2016	Nikkan	sport	球団経営者はトランプに貧困対策求めロビー活動を行うことに
76	14.11.2016	Asahi	sport	環太平洋大・和田、意地の適時三塁打 唯一の4年生選手
77	14.11.2016	Mainiči	politika	竹下氏「強行採決、今国会で経験した」
78	14.11.2016	Jomiuri	sport	錦織、バブリンカに快勝…ツアー・ファイナル
79	14.11.2016	Asahi	politika	首相は否定したが…竹下国対委員長「強行採決して残念」
80	15.11.2016	Jomiuri	politika	「特例法で退位」質問集中…ヒアリング初回
81	15.11.2016	Nikkan	politika	「特朗普主席」がもたらす 中・米・ロ “新三国志” の幕開け
82	15.11.2016	Jomiuri	politika	T P P 発効しないと中国が東アジア経済主導…首相
83	15.11.2016	Júkan	sport	オリ・糸井に忍び寄る阪神 F A 野手失敗の歴史 最大の難関は…
84	15.11.2016	Jomiuri	sport	ハリル J、2 - 1 で逃げ切る…原口 4 戦連続得点
85	15.11.2016	Júkan	sport	ハリル J、敵将ファンマルバイク監督に見下される W 杯アジア最終予選サウジ戦前に
86	15.11.2016	Nikkan	sport	マエケン は 3 位 で 逃 す … 同僚 シーガー が 満 票 で 新 人 王 受 賞
87	15.11.2016	Asahi	politika	企業主導型保育所の申請、900施設に 定員2.1万人
88	15.11.2016	Nikkan	sport	全国区の巨人が今や地上波で最も取り上げられない皮肉
89	15.11.2016	Asahi	sport	原口が2点目「コース見えていた」 4試合連続で得点
90	15.11.2016	Júkan	politika	年金スライド抑制で初弁論 原告は「減らされるたびに命を削られる思い」
91	15.11.2016	Jomiuri	sport	日本、2位・勝ち点10で折り返し…W杯予選
92	15.11.2016	Asahi	sport	日本2位、豪州3位 B組は大混戦 W杯アジア最終予選
93	15.11.2016	Júkan	politika	日韓軍事情報協定、仮署名に韓国野党反発 「韓民求国防相の解任、もしくは弾劾を求める」
94	15.11.2016	Mainiči	sport	清水建設 205億2000万円で落札
95	15.11.2016	Asahi	politika	自民代議士4割が若手「しっかり指南を」 自民・古屋氏
96	15.11.2016	Mainiči	politika	議事録40ページ、詳細公表 第3回有識者会議
97	15.11.2016	Mainiči	sport	豪はタイと分ける 勝ち点9の3位
98	15.11.2016	Mainiči	politika	首相「米国、必ず重要性再認識」
99	15.11.2016	Nikkan	politika	鶴保大臣がクビにならない裏に差別の蔓延
100	16.11.2016	Jomiuri	politika	T P P 発効へ連携で一致…日豪首脳が電話会談
101	16.11.2016	Mainiči	sport	アスルクラロ沼津のJ3昇格を承認 理事会
102	16.11.2016	Jomiuri	politika	マレーシアに巡視船2隻を供与…首脳会談で表明
103	16.11.2016	Júkan	politika	中国、尖閣の「世界自然遺産登録」に懸念 自国権益に影響
104	16.11.2016	Mainiči	politika	同盟の意義強調へ…17日渡米、トランプ氏会談
105	16.11.2016	Nikkan	politika	国連文書が暗示 自衛隊と南スーダン政府軍 “交戦” の現実味
106	16.11.2016	Asahi	sport	幕内返り咲き目指す豊ノ島、初黒星 「怖々やり過ぎ」
107	16.11.2016	Nikkan	sport	日ハム栗山監督が明かす 大谷 “メジャー挑戦” のタイミング

108	16.11.2016	Jomiuri	sport	明大、5年ぶり6度目の優勝…明治神宮野球大会
109	16.11.2016	Nikkan	sport	本塁打&打点チームトップも…阪神ゴメス解雇の大バクチ
110	16.11.2016	Júkan	politika	海上バトルで懸念される中韓関係 中国漁船に韓国海警がM60機関銃使用
111	16.11.2016	Asahi	politika	生活保護の高齢者、直近20年でほぼ倍増 厚労省調べ
112	16.11.2016	Júkan	sport	白鵬、史上3人目の1000勝達成 断食効果で体軽く
113	16.11.2016	Jomiuri	sport	白鵬、鶴竜4連勝…稀勢の里は連敗免れる
114	16.11.2016	Asahi	politika	県公式HPの地図1500枚、許諾得ず掲載 香川県謝罪
115	16.11.2016	Mainiči	politika	自民、9条改正を主張…審議再開
116	16.11.2016	Asahi	sport	豪栄道、御嶽海破り4連勝 大相撲九州場所4日目
117	16.11.2016	Mainiči	sport	豪栄道は4連勝 白鵬1001勝に 無敗は4人
118	16.11.2016	Nikkan	politika	財務長官に映画Pが浮上 トランプ政権に「人材不足」の声
119	16.11.2016	Júkan	sport	錦織、全米の再現だ！世界一マリーとの大一番 「自分のテニス貫く」
120	17.11.2016	Asahi	politika	「使い回し」報告書で政活費 松江市議会の自民系会派
121	17.11.2016	Mainiči	politika	「信頼関係を築く」 トランプ氏と会談へ
122	17.11.2016	Mainiči	sport	「故郷で成長した姿を」FA岸、楽天移籍
123	17.11.2016	Júkan	politika	【中国という猛毒】トランプ氏長女に接近するスパイ 疑惑の中国女性 米大統領選中に「バカンス」も
124	17.11.2016	Asahi	politika	インフォームド・コンセントを政策に 超党派研究会発足
125	17.11.2016	Nikkan	sport	ナ最優秀監督受賞 “マエケンのボス” 成功に日本人母の献身
126	17.11.2016	Nikkan	sport	今季初の奪三振王 シャーザー「サイ・ヤング賞」のお値段
127	17.11.2016	Nikkan	politika	内紛勃発 トランプ氏長女の夫が陰の首席補佐官として実権
128	17.11.2016	Jomiuri	politika	受刑者再犯防止、地方も立案…推進法案成立へ
129	17.11.2016	Júkan	sport	大関陣を“3タテ”の遠藤、開眼の時 「忍んだ先」の“予言” 大当たり
130	17.11.2016	Mainiči	sport	女子100自、池江は日本新で2位 アジア選手権
131	17.11.2016	Nikkan	politika	安倍首相 トランプ氏と「私的会談」主張なら滞在費返納を
132	17.11.2016	Jomiuri	politika	憲法審査会、衆院も再開…「押しつけ論」焦点
133	17.11.2016	Mainiči	politika	政策協議 「駆け付け警護」反対で一致
134	17.11.2016	Asahi	sport	本人の言葉ではないけど…「神ってる」流行語大賞候補に
135	17.11.2016	Jomiuri	sport	正力松太郎賞に日本ハムの栗山英樹監督
136	17.11.2016	Jomiuri	sport	池江璃花子、100自で日本新…アジア選手権
137	17.11.2016	Asahi	sport	瀬戸が優勝、池江は日本新で2位 水泳・アジア選手権
138	17.11.2016	Júkan	politika	独身男女の8割が「休日1人」 内向きな傾向が顕著に
139	17.11.2016	Júkan	sport	薄口すぎたハリルJ、欲しかったのは“圧勝”
140	18.11.2016	Mainiči	politika	12月3日に訪露へ プーチン氏訪日準備で
141	18.11.2016	Nikkan	sport	マー君“女房役”失うか ヤンキースがマッキーを放出へ
142	18.11.2016	Nikkan	politika	不発だった安倍トランプ会談 ヨイショに終始し成果ゼロ
143	18.11.2016	Mainiči	politika	国会延長幅、首相帰国後に協議へ
144	18.11.2016	Jomiuri	politika	岸田氏・ケリー氏、12回目の会談

145	18.11.2016	Júkan	politika	平和活動家アピールしながら暴力行為横行 「反トランプ」デモは日本の反基地運動とそっくり？
146	18.11.2016	Nikkan	politika	朴大統領へのトドメか セウォル号沈没当日に美容手術疑惑
147	18.11.2016	Asahi	politika	東京五輪へ日本文化PRロゴ、最終候補3点公表 政府
148	18.11.2016	Asahi	sport	東京五輪野球、1次リーグ「総当たり」案 2組に分けず
149	18.11.2016	Júkan	sport	楽天・三木谷会長、4年総額257億円で買ったバルサ・ブランド 最大の狙いは世界的な知名度アップか
150	18.11.2016	Asahi	politika	橋下氏、小池塾の講師「ややこしい仕事」 不快感あらわ
151	18.11.2016	Jomiuri	politika	米軍機訓練移転、馬毛島購入へ…政府方針固める
152	18.11.2016	Asahi	sport	紀平が1番滑走 フィギュア・全日本ジュニア女子SP
153	18.11.2016	Nikkan	sport	練習試合で好投 昨年ドラ1巨人桜井に先発ローテ入りの芽
154	18.11.2016	Júkan	sport	西武・栗山、幹部候補生の手形確約 岸、楽天移籍決定で
155	18.11.2016	Jomiuri	sport	遠藤が白鵬破り金星、豪栄道は玉鷲に不覚
156	18.11.2016	Jomiuri	sport	酒井高、独チーム主将に「とても名誉なこと」
157	18.11.2016	Mainiči	sport	霜田氏年内で退職 ハリル招請に尽力
158	18.11.2016	Mainiči	sport	青木、大会新V…女子200平 アジア選手権
159	18.11.2016	Júkan	politika	韓国人 生まれ変わっても韓国人になりたくないが多数
160	19.11.2016	Asahi	politika	「TPP、予算委で集中審議を」 民進・野田氏
161	19.11.2016	Jomiuri	sport	アイスダンスは深瀬・立野組V…全日本ジュニア
162	19.11.2016	Asahi	politika	キューバの空港に温度測定器 日本、感染症予防で供与
163	19.11.2016	Nikkan	politika	トランプに「政治の私物化」批判 安倍会談に娘同席で噴出
164	19.11.2016	Mainiči	politika	フリーゲージ続く迷走 地元「フル規格に」
165	19.11.2016	Jomiuri	sport	三原舞依4位、本郷理華5位…フィギュア中国杯
166	19.11.2016	Asahi	sport	三原舞依は4位 フィギュア中国杯
167	19.11.2016	Júkan	politika	北方領土返還 「ガス」「電気」が巨大な経済効果生む
168	19.11.2016	Asahi	sport	坂本、滑るたび自己ベスト 目指すは「てっぺんがいい」
169	19.11.2016	Júkan	politika	安倍首相、トランプ氏攻略…世界初90分会談の舞台裏 同盟深化で一致「信頼関係築けると確信」
170	19.11.2016	Jomiuri	politika	岸田外相、米の政権移行チームと会談できず
171	19.11.2016	Nikkan	sport	巨人1位・吉川尚輝 父は甲子園球児で母は名セッター
172	19.11.2016	Júkan	sport	巨人の野球賭博事件、山口組系元組員に懲役1年6月求刑
173	19.11.2016	Mainiči	sport	新GMに下條氏…名古屋が就任発表
174	19.11.2016	Mainiči	politika	新潟知事、反撃失敗で即謝罪 県議会代表質問
175	19.11.2016	Jomiuri	politika	日豪、弾薬の融通可能に…12月に新協定署名へ
176	19.11.2016	Nikkan	sport	活躍若手が年俸微増…阪神は契約更改も“広島式”で超変革
177	19.11.2016	Mainiči	sport	海のF1に歓声…アジア初、福岡で開幕
178	19.11.2016	Nikkan	politika	追加負担は100億円 小池知事「都政改革」に早くも正念場
179	19.11.2016	Júkan	sport	遠藤、白鵬撃破で3年越しの夢加速 あこがれの「オープンカーの真ん中」
180	20.11.2016	Júkan	sport	“爆買い”中国企業、英プレミア放映権を3年770億円で獲得 過去最高、国挙げサッカー熱 英紙報道
181	20.11.2016	Jomiuri	politika	「一歩一歩山を」…露との条約交渉に関し首相

182	20.11.2016	Asahi	sport	3回転ルッツ「失敗して動揺」 本田真凜、3位に終わる
183	20.11.2016	Jomiuri	sport	J 2札幌がV、J 1昇格へ…清水も復帰が確定
184	20.11.2016	Nikkan	sport	V逸も年俸大幅減なし? 巨人選手を“数字重視”査定が救う
185	20.11.2016	Jomiuri	sport	イ・ボミ、2年連続の賞金女王に…女子ゴルフ
186	20.11.2016	Mainichi	politika	地雷除去に10億円資金協力
187	20.11.2016	Mainichi	sport	帝京大V6 関東大学対抗戦
188	20.11.2016	Asahi	politika	新潟・柏崎市長選、桜井氏が当確 原発の再稼働を容認
189	20.11.2016	Jukan	sport	松山英樹、フォローを止めるショットを多用するワケ
190	20.11.2016	Jomiuri	politika	栃木県知事選、現職・福田富一氏の当選確実
191	20.11.2016	Asahi	politika	栃木県知事選、福田富一氏が4選確実
192	20.11.2016	Mainichi	politika	桜井雅浩氏が初当選 再稼働条件付きで容認
193	20.11.2016	Nikkan	politika	民間業者の影も…安倍政権“フリーター量産計画”の思惑
194	20.11.2016	Mainichi	sport	豪栄道2敗 鶴竜、無傷の8連勝
195	20.11.2016	Jukan	politika	韓国検察、朴大統領「共謀」と判断 崔容疑者ら3人起訴
196	20.11.2016	Jukan	politika	鳩山由紀夫氏が重慶爆撃を謝罪 中国人も「さすが宇宙人」
197	20.11.2016	Asahi	sport	鶴竜、中日勝ち越し 玉鷲の突き押し、冷静に対応
198	21.11.2016	Mainichi	politika	「トランプ現象」懸念 3国会議員
199	21.11.2016	Jukan	politika	「中国首相の訪韓時に締結しなければ」朴大統領の指示、生々しく…起訴状から浮かぶ構図
200	21.11.2016	Mainichi	sport	12月に関取らが熊本を慰問
201	21.11.2016	Asahi	sport	J 2山形の選手に略式命令 男児のポルノ、ネット公開
202	21.11.2016	Jukan	sport	あの有望株たちがなぜ ドラフトで指名漏れした“悲劇”の舞台裏
203	21.11.2016	Jukan	politika	いったい何が…ドリフト競技大会でタイヤ外れ女性直撃、重体 競技長「悔しい」
204	21.11.2016	Jomiuri	sport	カープ、広島市に5億円を寄付…応援に恩返し
205	21.11.2016	Jomiuri	politika	ブーチン氏、北方4島での「共同経済活動」提案
206	21.11.2016	Mainichi	politika	共産「野党連合政権」構想で溝
207	21.11.2016	Nikkan	politika	北方領土返還は絶望的…日ロ交渉が“破談”に終わった理由
208	21.11.2016	Asahi	politika	大阪府に「万博誘致推進室」発足 当面は15人体制
209	21.11.2016	Nikkan	politika	安倍首相が助け舟…朴大統領“強気の延命シナリオ”のウラ
210	21.11.2016	Nikkan	sport	引っ張り専門から進化 早実・清宮「左翼へ78号」の価値
211	21.11.2016	Asahi	sport	新入幕石浦が勝ち越し 白鵬に「おめでとうと言われた」
212	21.11.2016	Jukan	sport	糸井獲得で始まる“コンバートサバイバル” 福留は一塁、崖っぷち鳥谷は…
213	21.11.2016	Asahi	politika	菅長官、北方領土「生やさしい問題ではない」
214	21.11.2016	Mainichi	sport	豪栄道が3敗目 綱とり絶望的に 鶴竜が9連勝
215	21.11.2016	Jomiuri	politika	越に新造巡視船供与、準備進める…首相が表明
216	21.11.2016	Jomiuri	sport	鶴竜9連勝、豪栄道は稀勢の里に負け痛い3敗
217	22.11.2016	Jomiuri	politika	25日の参院本会議で首相のAPEC報告と質疑
218	22.11.2016	Mainichi	politika	アルゼンチンと経済関係強化 大統領と共同発表
219	22.11.2016	Nikkan	politika	オバマ&トランプ二股で大失敗…安倍“強欲外交”は命取り

220	22.11.2016	Júkan	politika	トランプ氏、当面は妻子と別居でホワイトハウスに“一人住まい” 10歳のバロン君の通学で
221	22.11.2016	Júkan	sport	ロッテ、ドラ3島は話題満載 「課長」のニックネーム浸透中
222	22.11.2016	Nikkan	politika	上限超えパーティー券返金 鶴保大臣に“怪しい口利き”疑惑
223	22.11.2016	Nikkan	sport	中日1位・柳裕也 母が明かした孝行息子との“二人三脚”
224	22.11.2016	Asahi	politika	大阪市、大幅な合区を検討 公明の総合区案に維新が賛同
225	22.11.2016	Jomiuri	sport	女子の甲子園練習、容認の方向…安全対策徹底で
226	22.11.2016	Asahi	sport	女子部員の甲子園練習参加に容認案 今夏女子マネ問題で
227	22.11.2016	Mainiči	sport	川崎「強気」、挑む鹿島…CS・23日準決勝
228	22.11.2016	Nikkan	sport	形勢逆転の恐れも 糸井の阪神入りで聞こえる巨人の舌打ち
229	22.11.2016	Mainiči	politika	復党問題、二階幹事長に慎重協議要請
230	22.11.2016	Asahi	politika	政府主催の商談会、会場は迎賓館 訪日客誘致へPR
231	22.11.2016	Júkan	politika	日中関係改善へ努力 習氏「国民感情を醸成し、関係改善」
232	22.11.2016	Jomiuri	politika	日韓軍事情報協定、23日に署名式…閣議決定
233	22.11.2016	Mainiči	sport	田中、目標は「沢村賞」…新入団発表
234	22.11.2016	Asahi	sport	白鵬「勝負勘が足りないですかね」 稀勢に苦杯、2敗目
235	22.11.2016	Júkan	sport	豪栄道、勲章にならない顔の傷 綱取りは絶望的、序盤の覇気はなく…
236	22.11.2016	Jomiuri	sport	鶴竜10連勝、白鵬は稀勢の里に敗れ2敗に
237	23.11.2016	Jomiuri	sport	「早くドームでプレー」G新人、そろい踏み
238	23.11.2016	Asahi	politika	T P P 「日本が先頭で説得していきたい」 菅官房長官
239	23.11.2016	Jomiuri	politika	T P P 離脱、トランプ氏に翻意促す考え…菅長官
240	23.11.2016	Nikkan	sport	首脳陣の狙いは移籍金 ミラン本田12月から始まる“品評会”
241	23.11.2016	Nikkan	sport	ダルは直後に故障 日ハム大谷に気がかりな“WBC球”の反動
242	23.11.2016	Asahi	sport	宇良、またも前のめり 2連敗で勝ち越しお預け
243	23.11.2016	Mainiči	politika	宮城を視察 「ポスト安倍」で知名度向上図る
244	23.11.2016	Nikkan	politika	小池知事もう一つの公約「満員電車ゼロ」に鉄道会社困惑
245	23.11.2016	Júkan	sport	岡崎が欧州CL初ゴール！ レスター1位で決勝T進出 香川も2発決めた
246	23.11.2016	Asahi	politika	岸田外相、外務省と地方へ 「ポスト安倍」へ二人三脚？
247	23.11.2016	Júkan	sport	広島が地元で5億円寄付の恩返し 1億円は原爆ドーム保存費用に
248	23.11.2016	Asahi	sport	新十両の小柳、勝ち越しに笑み 狙い澄まし逆襲の投げ
249	23.11.2016	Jomiuri	politika	日韓軍事情報協定が発効…北の機密、交換可能に
250	23.11.2016	Mainiči	sport	早大が慶大降し5勝目 関東大学対抗戦
251	23.11.2016	Júkan	politika	早食い大会で男性死亡 おにぎり喉に詰まらせ
252	23.11.2016	Mainiči	sport	糸井嘉男外野手がファンとチームに別れ告げる
253	23.11.2016	Mainiči	politika	見直し作業を本格化 都内全選挙区対象も
254	23.11.2016	Júkan	politika	電通、恒例の年賀会取りやめ 過労自殺を受け「事態重く受け止めた」

255	23.11.2016	Nikkan	politika	駆け付け警護「現地邦人のため」 稲田大臣のあざといウソ
256	23.11.2016	Jomiuri	sport	鶴竜、稀勢の里に敗れ初黒星…1敗で3人並ぶ
257	24.11.2016	Asahi	politika	「押しつけ憲法と私は思っていない」 石破氏
258	24.11.2016	Mainichi	politika	25日、採決の構え…衆院委
259	24.11.2016	Nikkan	sport	ヤクルト4位・中尾輝 女手ひとつで育て上げた母のド根性
260	24.11.2016	Mainichi	sport	リオ代表渡利が悪性リンパ腫 抗がん剤治療中
261	24.11.2016	Jukan	politika	中国「キツネ狩り」強化 海外逃亡官僚の送還作戦、各国と連携 権力闘争の影も
262	24.11.2016	Asahi	sport	中日・岩瀬、現状維持でサイン 42歳、来季球界最年長
263	24.11.2016	Nikkan	politika	五輪3会場当初案で決着へ 都民“負のレガシー”に年2億円
264	24.11.2016	Jukan	politika	前原氏「代打オレ」→死球 民進カチマス、女子中学生に完敗デシタ
265	24.11.2016	Jomiuri	sport	巨人主力、10選手中7人ダウン…坂本は大幅増
266	24.11.2016	Jomiuri	sport	戸惑いはあった…吉田沙保里「コーチデビュー」
267	24.11.2016	Asahi	sport	手首骨折の宇良、奇襲で勝利 大翔鵬のかちあげ察知
268	24.11.2016	Asahi	politika	民進議連、カジノ法案の審議入り求める 執行部は否定的
269	24.11.2016	Nikkan	politika	溝は埋まるのか？ トランプ氏主要ポストに女性2人起用
270	24.11.2016	Mainichi	sport	稀勢、日馬降し横綱3連破 鶴竜1敗守る
271	24.11.2016	Jukan	sport	稀勢、肩の力が抜けたら…“横綱級” 鶴竜粉碎！V争い復活
272	24.11.2016	Jomiuri	politika	萩生田氏「茶番」発言撤回し謝罪…早期収拾図る
273	24.11.2016	Nikkan	sport	虎生え抜きの鳥谷が「プロテクト漏れ」の重大事案
274	24.11.2016	Mainichi	politika	許可制を可決…参院厚生労働委
275	24.11.2016	Jukan	sport	阪神・高山に“糸井効果” 「気持ちで負けられない」ポジション争いに闘志
276	24.11.2016	Jomiuri	politika	首相、TPP批准方針変わらず…蓮舫氏は批判
277	25.11.2016	Jukan	politika	「拉致被害、世界に伝える」 北担当の国連報告者来日
278	25.11.2016	Jukan	politika	「稲田防衛相頼りない」など書いた自衛官募集のビラを配布 秋田
279	25.11.2016	Mainichi	sport	200年構想協議会を設置 1年めどに行動計画
280	25.11.2016	Mainichi	politika	20知事の意見精査 年内に作成方針決定
281	25.11.2016	Mainichi	sport	NHK杯開幕 羽生SP100点超え
282	25.11.2016	Jukan	sport	ジェンソン・バトンが今季限りで引退へ F1シリーズの元総合王者
283	25.11.2016	Nikkan	politika	トランプ相場が証明した“黒田バズーカ”の役立たず
284	25.11.2016	Asahi	politika	医療療養病床の光熱水費1日370円、全患者から徴収へ
285	25.11.2016	Jomiuri	sport	鶴竜、白鵬を圧倒し1敗守る…稀勢の里は3敗に
286	25.11.2016	Nikkan	sport	岩瀬に現状維持“温情査定” 高橋善正氏「中日甘い」と辛口
287	25.11.2016	Mainichi	politika	工事を一部再開へ 沖縄、政府方針を了承
288	25.11.2016	Nikkan	sport	年俸3.5億円サインも…G坂本“好成績翌年は低迷”のデータ
289	25.11.2016	Jomiuri	politika	年金改革法案、週明け衆院通過へ…会期を延長
290	25.11.2016	Jomiuri	politika	政府・与党、年金財政安定狙う…現役の負担抑制
291	25.11.2016	Asahi	sport	甲子園練習、女子部員参加可能に 高野連、条件付き容認

292	25.11.2016	Nikkan	politika	米大統領選「激戦州で不正の疑い」 専門家が再集計を提案
293	25.11.2016	Jomiuri	sport	羽生結弦、今季世界最高点で首位…NHK杯SP
294	25.11.2016	Asahi	sport	羽生結弦が首位発進 フィギュアNHK杯男子SP
295	25.11.2016	Asahi	politika	自衛官募集チラシに「防衛相（女性）は頼りないが…」
296	25.11.2016	Júkan	sport	鹿島・金崎、値千金の決勝ヘッドも… ハリル監督、なぜ知らん顔 指揮官への“造反”尾を引き
297	26.11.2016	Jomiuri	politika	「カストロ氏、世界情勢語る姿が印象的」…首相
298	26.11.2016	Asahi	politika	「公共事業いららないなんて書くから…」 自民・二階氏
299	26.11.2016	Mainiči	politika	「卓越した指導者」安倍首相
300	26.11.2016	Nikkan	politika	「稲田防衛相は頼りない」 自衛官募集ビラに滲むホンネ
301	26.11.2016	Mainiči	politika	「衆院選も常在戦場だ」山口代表
302	26.11.2016	Júkan	politika	65億円分消えた!? 政府備品 ファクスや無線設備など
303	26.11.2016	Mainiči	sport	V候補、盤石の布陣 27日号砲
304	26.11.2016	Júkan	politika	トランプ氏、安保副補佐官に女性論客を起用 FOXニュースのコメンテーター務める
305	26.11.2016	Júkan	sport	またかよ！稀勢の里 逆転優勝ムードも柝ノ心に敗れ“肩透かし”
306	26.11.2016	Nikkan	politika	メディア手ぐすね トランプ氏が迫られる“資産1兆円”処分
307	26.11.2016	Nikkan	sport	史上初ベストナイン“二刀流”受賞 大谷に米球団関係者垂涎
308	26.11.2016	Asahi	politika	安倍首相、カストロ前議長死去に「哀悼の意」
309	26.11.2016	Jomiuri	politika	岸田外相、プーチン大統領会談へ調整…来月2日
310	26.11.2016	Júkan	sport	松山のコンビ指名で遼復活 ショットにかつての切れ 通算6アンダー
311	26.11.2016	Asahi	sport	樋口新葉「足がガクガクだった」 15歳、4位に達成感
312	26.11.2016	Jomiuri	sport	羽生結弦2連覇、今季世界最高の301・47点
313	26.11.2016	Nikkan	sport	自己評価真っ二つ 8位タイ浮上の松山・石川に微妙なズレ
314	26.11.2016	Asahi	sport	野球に情熱注いだカストロ氏、「日本に学びたい」
315	26.11.2016	Mainiči	sport	錦織、チャリティーマッチでロディック氏と対戦
316	26.11.2016	Jomiuri	sport	鶴竜、豪栄道を下し3度目の優勝…九州場所
317	27.11.2016	Jomiuri	politika	「人間的魅力」「すごい存在感」カストロ氏悼む
318	27.11.2016	Júkan	politika	【共産党研究】北方領土交渉に水差す共産党 非現実的極まりない主張
319	27.11.2016	Júkan	politika	A V女優→ソープ嬢へ転身事情 食えない女優の受け皿に 吉原に衝撃
320	27.11.2016	Nikkan	sport	GM 要請明かす 巨人阿部“一塁専任”に他球団大喜びのワケ
321	27.11.2016	Asahi	politika	三重・四日市市長に森智広氏が初当選（27日の新市長）
322	27.11.2016	Jomiuri	sport	内村航平が日本体操界初のプロへ、コナミは退社
323	27.11.2016	Jomiuri	politika	塩崎厚労相の不信任案検討…民進の蓮舫代表
324	27.11.2016	Júkan	sport	大相撲九州場所、鶴竜が7場所ぶり優勝
325	27.11.2016	Asahi	sport	富士通・オービックが決勝へ Xリーグ
326	27.11.2016	Mainiči	politika	小沢共同代表「年内に野党共闘構築」
327	27.11.2016	Mainiči	sport	東海大、2年連続7度目の優勝

328	27.11.2016	Asahi	sport	東海大、得失点差で7度目のV ラグビー関東大学リーグ
329	27.11.2016	Mainichi	politika	森博幸氏の4選確実
330	27.11.2016	Mainichi	sport	立命大、関学大と対戦へ 西日本代表決定戦
331	27.11.2016	Jukan	sport	羽生、300点超えの連覇 今季世界最高で2位に大差 フィギュアGP NHK杯
332	27.11.2016	Jomiuri	sport	羽生結弦「これが限界と決めているわけでもない」
333	27.11.2016	Nikkan	politika	配偶者控除 150万円引き上げで迫る“家族手当廃止”の足音
334	27.11.2016	Nikkan	politika	高層階ほど高額に “20F以上タワマン” 固定資産税見直し案
335	27.11.2016	Asahi	politika	鹿児島市長選、森博幸氏が4選
336	28.11.2016	Jukan	sport	【甘辛戦記】まつり独唱 来年はドバイ、フランスでも！
337	28.11.2016	Mainichi	politika	12月14日まで延長 T P P承認確実に 自公合意
338	28.11.2016	Asahi	sport	ウィーラーら3外国人選手が残留 楽天
339	28.11.2016	Jomiuri	sport	セは新井、パは大谷が初の最優秀選手…プロ野球
340	28.11.2016	Asahi	sport	バスケット折茂武彦、通算9千得点を達成 日本出身選手で初
341	28.11.2016	Jukan	politika	ブーチン大統領、スティーブン・セガールにパスポート手渡し 「米ロ関係の正常化に向かうきっかけに」
342	28.11.2016	Nikkan	sport	レンジャーズの新球場になぜ莫大な公費を投入できるのか
343	28.11.2016	Nikkan	politika	ロクな結末にならない 日ロ交渉のどっちもどっち
344	28.11.2016	Jukan	politika	中所得高齢者の高額療養費、外来上限を1万～2万円引き上げへ
345	28.11.2016	Jomiuri	politika	国会、12月14日まで延長…再延長も検討方針
346	28.11.2016	Mainichi	sport	大森が公開練習大みそか世界戦
347	28.11.2016	Nikkan	politika	安倍政権には対応不能 牙を剥いたトランプ恐怖シナリオ
348	28.11.2016	Jomiuri	sport	巨人・菅野、9500万円増で契約更改
349	28.11.2016	Jukan	sport	幼児でも“超人”吉田選手に勝てる新スポーツ
350	28.11.2016	Asahi	politika	日本映画の海外展開推進へ議論 政府が検討会議設置
351	28.11.2016	Mainichi	sport	桐蔭学園など3校Aシード
352	28.11.2016	Asahi	politika	翁長知事「仮に敗訴しても」 辺野古阻止を改めて強調
353	28.11.2016	Mainichi	politika	自民・長坂議員政治団体が議員宿舎の費用支出
354	28.11.2016	Nikkan	sport	補強はむしろ足かせ 救世主どころか金本監督のクビ飛ばす
355	28.11.2016	Jomiuri	politika	高専ノウハウ「輸出」…教材開発や人材サポート
356	29.11.2016	Mainichi	sport	候補紹介/上 グランプリ
357	29.11.2016	Jukan	sport	「指導者から繰り返し性的虐待」元イングランド代表選手が証言、協会が内部調査開始
358	29.11.2016	Asahi	politika	「改革する都知事をしっかりとお支えしたい」蓮舫氏
359	29.11.2016	Asahi	sport	J1のCS決勝第1戦、浦和が鹿島を破り先勝 サッカー
360	29.11.2016	Asahi	sport	リオ組織委「当初の予算内に収まった」 引き継ぎ会議
361	29.11.2016	Jukan	politika	中国、見守る姿勢強調 朴氏の条件付き辞意に「内政問題」と論評避ける
362	29.11.2016	Nikkan	politika	五輪3会場見直し大詰め 小池都知事“逃げの一手”の腹の底
363	29.11.2016	Jukan	politika	国会、消えない「再延長論」のナゼ 野党「首相は解散捨てていない」

364	29.11.2016	Jomiuri	politika	塩崎厚労相の不信任決議案など否決…衆院本会議
365	29.11.2016	Asahi	politika	外務省高官、中国外相らと会談 日中関係改善へ認識一致
366	29.11.2016	Mainiči	sport	女子、全日程終了 イ・ボミ強さ際立つ 2年連続賞金女王／4部門で1位
367	29.11.2016	Jomiuri	sport	女子サッカーU-20W杯、初の決勝進出ならず
368	29.11.2016	Mainiči	politika	子育てや介護の重点化指示 安倍首相
369	29.11.2016	Nikkan	sport	実績では金本監督に匹敵 MVP受賞の新井に“広島監督”の目
370	29.11.2016	Jomiuri	politika	年金改革関連法案、賛成多数で衆院通過
371	29.11.2016	Nikkan	politika	有権者への裏切り 三反園知事が川内再稼働を事実上容認
372	29.11.2016	Júkan	sport	浅田真央 ネガティブ話題放送すると苦情殺到の苦悶
373	29.11.2016	Jomiuri	sport	浦和が鹿島に先勝…J1チャンピオンシップ決勝
374	29.11.2016	Mainiči	politika	藤井市長支援の声明 2審で逆転有罪受け
375	29.11.2016	Nikkan	sport	驚異の増額…巨人・菅野「1億円増」に含まれる2つの料金
376	30.11.2016	Júkan	sport	2冠も…菅野の「沢村賞」阻むG貧打 好投が報われない“孤立無援エース”
377	30.11.2016	Mainiči	sport	4者協議にバッハ会長が評価「成果が出ている」
378	30.11.2016	Jomiuri	sport	FIFA関係先を捜索…独W杯招致で詐欺容疑
379	30.11.2016	Nikkan	sport	グラウンド内外で醜態も ハム斎藤佑“300万円減”の不思議
380	30.11.2016	Nikkan	politika	トランプ人事迷走 不倫で辞めた元CIA長官を国務長官に？
381	30.11.2016	Asahi	sport	ハム西川3800万円、コイ丸5500万円増 契約更改
382	30.11.2016	Júkan	sport	ワイルド遼“ヒゲ効果”いかに？ 大リーグでは相手を威圧し成果も
383	30.11.2016	Júkan	politika	反日世論が横行の韓国、慰安婦問題で対日批判再燃も 対中関係は一層悪化
384	30.11.2016	Nikkan	politika	小池知事に感情ムキ出し 森会長「五輪4者会合」での醜態
385	30.11.2016	Asahi	sport	昨年準優勝の筑波大が敗退 バレー全日本大学選手権
386	30.11.2016	Mainiči	sport	球団史上最速 則本、5年目で2億円
387	30.11.2016	Júkan	politika	築地市場周辺にドブネズミ生息 尿でうつる感染症の懸念も
388	30.11.2016	Jomiuri	politika	給付型奨学金、1学年2万人が対象…自・公提言
389	30.11.2016	Asahi	politika	自民政調会長、連合幹部と5年ぶり会談 予算編成巡り
390	30.11.2016	Jomiuri	politika	退位、年明けに論点整理…有識者会議
391	30.11.2016	Mainiči	politika	退位、特別立法で集約へ 論点公表、年明けに
392	30.11.2016	Mainiči	politika	連合と会談 予算編成で要望聞く
393	30.11.2016	Jomiuri	sport	野球殿堂入り候補、新たに豊田清氏や田口壮氏ら
394	30.11.2016	Asahi	politika	陛下の退位、広がった特例法容認論 ヒアリング終了
395	30.11.2016	Nikkan	sport	高梨 大卒3年目の新人王は日ハム“ドラフト戦略”の象徴
396	1.12.2016	Júkan	sport	“いい人”G内海、先発争いで生き残れるか 施設の子供たちにホロリ、長嶋さんに気遣い
397	1.12.2016	Nikkan	sport	「WBCは来年で最後」米報道に込められた日本への“脅し”
398	1.12.2016	Jomiuri	politika	「大納会」のゲストに五輪金・伊調馨選手
399	1.12.2016	Jomiuri	sport	DeNAからFA、山口投手「巨人でお世話に」

400	1.12.2016	Júkan	sport	P K判定に疑問 これじゃボディーコンタクト「一切N G」
401	1.12.2016	Asahi	sport	オールブラックスが小学生と交流 東京駅前に特設会場
402	1.12.2016	Mainiči	sport	ジェイプロジェクト監督に大石大二郎氏
403	1.12.2016	Nikkan	politika	トランプ次期政権 またウォール街から閣僚級起用を検討
404	1.12.2016	Asahi	sport	ブラジルクラブ搭乗機墜落、燃料切れか 操縦士が交信
405	1.12.2016	Mainiči	politika	ロシアへ出発… 2日、プーチン大統領と会談
406	1.12.2016	Júkan	politika	北の独裁者とはエラい違いや… カストロ前議長死去、個人崇拜を嫌い暮らしも質素
407	1.12.2016	Mainiči	sport	北京重量挙げトルコ選手「銀」剥奪…三宅ら繰り上げへ
408	1.12.2016	Nikkan	sport	大車輪の活躍で高評価 楽天・福山を捨てた DeNA のセンス
409	1.12.2016	Júkan	politika	放火？ 朴大統領父の生家から出火、建物1棟が全焼 疑いのある人間の身柄を拘束
410	1.12.2016	Jomiuri	politika	日経平均終値、今年の最高値更新… 204円高
411	1.12.2016	Nikkan	politika	朴大統領が辞意表明 次に急浮上する「韓国のトランプ」とは
412	1.12.2016	Asahi	politika	東京の「無電柱化」、推進へ素案急ぐ 小池氏公約
413	1.12.2016	Jomiuri	sport	森福、巨人移籍を決断「挑戦へ楽しみも不安も」
414	1.12.2016	Mainiči	politika	民進、教育無償化が柱…経済公約の原案
415	1.12.2016	Asahi	politika	首相、新幹線外交に汗 シンガポール大統領にアピール
416	2.12.2016	Nikkan	sport	日ハム獲得 米 3A 帰り元 G ドラ 1 右腕・村田透の“泣きどころ”
417	2.12.2016	Nikkan	politika	NHK 靱井会長 1 期限りでお払い箱 複数経営委員 “不適格” 認定
418	3.12.2016	Nikkan	sport	本当なの？ マニー・ラミレス「高知入り」報道で球団困惑
419	3.12.2016	Nikkan	politika	追い込まれた朴大統領 韓国の野党 3 党が「弾劾案」提出
420	4.12.2016	Nikkan	sport	打撃も米国人好み ベイ筒香に数々の“メジャー向き”要因